

Souhrnná teritoriální informace Nový Zéland

29.09.2010

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní informace o teritoriu
2. Vnitropolitická charakteristika
3. Zahraničně-politická orientace
4. Ekonomická charakteristika země
5. Finanční a daňový sektor
6. Zahraniční obchod země
7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR
8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu
9. Investiční klima
10. Očekávaný vývoj v teritoriu

1. Základní informace o teritoriu

1.1. Oficiální název státu

Nový Zéland

New Zealand

1.2. Rozloha

270 534 km²

1.3. Počet obyvatel, hustota na km², podíl ekonomicky činného obyvatelstva

Počet obyvatel: 4 376 500 (září 2010)

Hustota obyvatel na km²: 16,2

Podíl ekonomicky činného obyvatelstva: 53%

1.4. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva a jeho demografické složení

Průměrný roční přírůstek: 1,14% (přirozený přírůstek + migrace)

Demografické složení: 20,8 % - věk 0 - 14 let

66,6 % - věk 15 - 64 let

12,6 % - věk 65 let a více

1.5. Národnostní složení

78 % - přistěhovalci evropského původu

10 % - Maorové (původní obyvatelstvo)

4 % - přistěhovalci z Oceánie

8 % - přistěhovalci z Asie

1.6. Náboženské složení

24,7 % - anglikánská církev

18,3 % - presbyteriáni

15,6 % - římský katolíci

4,8 % - metodisté

1.7. Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky

Úředními jazyky Nového Zélandu jsou angličtina a maorština. Dále jsou (nepříliš běžně) používány jazyky přistěhovalců.

1.8. Administrativně správní členění země, hlavní město a další velká města

Nový Zéland se skládá z 16 správních oblastí rozložených na obou hlavních ostrovech země:

Severní ostrov - Northland, Auckland, Waikato, Bay of Plenty, Gisborne, Hawkes Bay, Manawatu, Wanganui, Taranaki, Wellington.

Jižní ostrov - Nelson, Marlborough, West Coast, Canterbury, Otago, Southland.

Díličmi správními celky jsou distrikty a municipalities (local councils).

Hlavní město: Wellington (400 000 obyv.). Další města: Auckland (1 300 000), Christchurch (380 000), Hamilton (195 000), Dunedin (125 000), Napier-Hastings (123 000).

1.9. Peněžní jednotka a její členění, používání jiných měn

Peněžní jednotkou je novozélandský dolar (NZD). 1 NZD = 100 centů. V běžném platebním styku se nepoužívá jiné měny než NZD, všechny směnitelné cizí měny je však možno vyměnit na NZD v pobočkách místních bank. Kurz ČNB k 27.09.2010: 1 NZD = 13,42 Kč.

1.10. Státní svátky, obvyklá pracovní a prodejní doba

Státní svátky:

• Nový rok	1. a 2. leden
• Waitangi Day (státní svátek NZ)	6. února
• Good Friday (Velký pátek)	pohyblivé datum
• Easter Monday (velikonoční pondělí)	pohyblivé datum
• ANZAC Day (den obětí válek)	25. duben
• Queen`s Birthday (narozneniny královny)	první pondělí v červnu
• Labor Day (den práce)	čtvrté pondělí v říjnu
• Christmas Day (1. svátek vánoční)	25. prosinec
• Boxing Day (2. svátek vánoční)	26. prosinec

<http://www.tapeka.com/publicolidays.htm>

Ve Wellingtonu, Aucklandu a Christchurchi se slaví místní svátky.

Základní pracovní doba je 08.30 (09.00) - 17.00 hod.

- Banky: 09.00 - 16.30 hod.
- Obchody: 09.00 - 17.30 hod., v pátek 09.00 - 21.00 hod., sobota/neděle 09.00 - 13.00 hod. (pozn. některé obchody jsou otevřeny 7 dní v týdnu, supermarkety ve velkých městech bývají otevřeny do 21 hod).
- Pošty: 08.00 - 17.00 hod.
- Restaurace: 11.00 - 22.00 hod.

1.11. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Společenský a obchodní styk je určován britskými zvyklostmi, což určuje převážně evropský, resp. britský původ obyvatel. Předpokládá se velmi dobrá znalost anglického jazyka a všeobecných reálií oblasti. Český obchodní zástupce je přijímán na rovnocenné úrovni a bez předsudků. Obvyklé je oslovení křestním jménem. Při prvním osobním styku je cizinec mnohdy překvapen specifickou výslovností anglického jazyka.

I přes neformální způsob života a přátelský průběh obchodních jednání se vyžaduje v oficiálním styku společenské oblečení (tmavý oblek).

Hlavními rysy obchodního jednání jsou dochvilnost, konkrétnost, přímočarost a plnění dohodnutých závěrů, které je obvyklé písemně potvrdit. Obchodní schůzky je bezpodmínečně nutné sjednat telefonicky předem, a to nejlépe na dobu 9.00 - 11.30 hod a od 13.30 - 16.30 hod, v pátek pak nejpozději do 15.30 hod.

Novozélandští partneři jsou známi svou solidností. Nový Zéland je zemí s prakticky neexistující korupcí. Potrpí si též na rychlý telekomunikační styk, takže nepružnost, opožděné reakce či neplnění příslibu mohou vést až ke ztrátě důvěry a zakázky.

Návštěvník NZ bývá často konfrontován s maorskou kulturou a lze doporučit se s problematikou maorského obyvatelstva seznámit. Základní znalost problematiky bývá výhodou i při obchodním jednání.

Základní cenové relace:

Ceny základních potravin se pohybují pod úrovní cenové hladiny v západoevropských zemích. Cenové relace potravin jsou následující: chléb NZD 4NZD, 1 l mléka NZD 3,50, 1 karton vajec (12 ks) NZD 5, 1 kg vepřového masa NZD 24,00, 1 kg hovězího masa NZD 24, 1 kg másla NZD 6,00, 1 kg sýra čedar NZD 22, 100g Nescafe NZD 10, 1 kg banánů NZD 4,50/kg.

Stravování v restauracích: rychlé občerstvení typu Fast Food, Take away - cena NZD 15 za porci, standardní restaurace - NZD 25-40.

Ubytování: jednoduché: backpackers, youth hostel NZD 30,00/osobu a noc, standardní: motely od NZD 100,00, kempinkové místo: NZD 15,00 - 35,00.

Půjčení vozu: Mezinárodní firmy jako Avis nebo Hertz půjčují v sezóně vozy za cenu NZD 80 - 120/den, cena benzínu se pohybuje kolem NZD 2/litr.

1.12. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Nový Zéland nepatří mezi zdravotně riziková teritoria. Pro vstup do země není předepsáno žádné očkování. Doporučuje se zvýšená ochrana pokožky a očí před intenzivním slunečním zářením. Zdravotnictví na Novém Zélandu je na velmi dobré mezinárodní úrovni, ceny lékařských služeb (zejména při hospitalizaci nebo ošetření zubů) jsou však vysoké. Za návštěvu praktického lékaře se platí cca NZD 60, za návštěvu odborného lékaře cca NZD 130, za RTG či ultrazvuk cca NZD 120, za antibiotika cca NZD 20/balení, za 1 den pobytu v nemocnici od NZD 500 výše. Je zcela nezbytné, aby turista před cestou na Nový Zéland uzavřel v ČR pojistnou smlouvu na cestu a dobu pobytu v zahraničí. Při úrazu je však český občan, jako každý cizinec, kryt novozélandským všeobecným úrazovým pojištěním na základě ACC (Accident Compensation Scheme). Pojištění ACC umožňuje ze zákona i zahraničním návštěvníkům země úhradu lékařského ošetření při úrazu - bez ohledu, kde a jakým způsobem k úrazu došlo. Cizinec však není oprávněn k refundaci např. ušlého výdělku apod.

1.13. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

K cestě na Nový Zéland je třeba cestovní pas ČR s platností o 3 měsíce delší než je doba pobytu na Novém Zélandu. Čeští občané mohou pobývat na Novém Zélandu za účelem turistiky po dobu 90 dní **bez víza**. Chce-li český turista zůstat na Novém Zélandu déle než 3 měsíce, žádá o udělení Visitors Visa na Velvyslanectví Nového Zélandu v Berlíně (více informací viz www.mfat.govt.nz). O prodloužení pobytu na Novém Zélandu lze žádat novozélandský Department of Immigration. Více informací viz www.immigration.govt.nz.

Bezvízový pobyt ani turistické vízum neopravňují k pracovní činnosti. Registrace turistů přijíždějících na území Nového Zélandu probíhá po přeletu. Úředník ministerstva přistěhovalectví registruje návštěvníky po vyplnění formuláře New Zealand Arrival Card, v němž každý návštěvník uvádí kromě osobních údajů rovněž místo pobytu na Novém Zélandu a předpokládanou dobu pobytu.

Dne 11. 10. 2004 byla v Praze podepsána Dohoda o programu pracovní dovolené mezi Českou republikou a Novým Zélandem (Working Holiday Scheme). Nový Zéland provádí předmětnou dohodu od 1. 3. 2005. Dohoda dává možnost ročně 1200 českým občanům ve věku 18-30 let získat vízum, které opravňuje k práci a pobytu na Novém Zélandu na dobu až 12 měsíců za splnění podmínek smlouvy a imigračních podmínek Nového Zélandu. Čeští zájemci o pobyt na Novém Zélandu v rámci této dohody mohou požádat o příslušné vízum v pobočce novozélandské imigrační služby, která sídlí na velvyslanectví Nového Zélandu v Londýně. Podrobnější informace o zmíněné dohodě lze nalézt na internetové adrese

www.immigration.govt.nz/migrant/stream/work/workingholiday/czechwhs.htm.

Dovoz domácích zvířat včetně psů a koček na území Nového Zélandu není pro turistické účely možný, neboť získání dovozního povolení od Ministry of Agriculture ve Wellingtonu předchází nutnost zvíře dopravit do Velké Británie a ponechat po dobu 6 měsíců v karanténě.

<http://www.biosecurity.govt.nz/imports/animals/standards/domaniic.spe.htm>

V případě imigrace na Nový Zéland v kategorii business immigration je žádost posuzována individuálně. Základním předpokladem je, že dotyčná osoba:

- § prokáže odborné nebo obchodní vzdělání a předloží alespoň indikativně svůj obchodní nebo investiční záměr,
- § zajistí transfer min. 1 000 000 NZD vlastního kapitálu s tím, že prostředky budou jako kapitál používány nejméně 2 roky na NZ,
- § prokáže dostatečné reference o své podnikatelské aktivitě,
- § sama nebo její rodinný příslušník prokáže minimální znalost anglického jazyka

Při povolení dlouhodobého pobytu je posuzován přínos žadatele pro NZ ekonomiku a současně je třeba prokázat, že v dané profesi není možno zajistit adekvátní náhradu z místního trhu práce.

V silničním provozu se jezdí vlevo. Je třeba upozornit na poměrně vysokou nehodovost v automobilové dopravě a vysoký podíl cizinců na nehodách. Některé předpisy a zvyklosti silniční dopravy se liší od světového standardu. Za účelem řízení motorového vozidla na území Nového Zélandu platí při turistickém pobytu mezinárodní řidičský průkaz. Dálniční poplatky na Novém Zélandu nejsou vzhledem k neexistenci dálnic zavedeny.

Obchodní cestující by měl být vybaven mezinárodně uznávanou kreditní kartou. Je rozšířeno používání všech druhů bankovních karet. Bez kreditní karty nelze často provést telefonickou rezervaci ubytování v hotelu nebo zapůjčení vozu z půjčovny. Pro turisty bez kreditní karty se doporučuje cestovat na Nový Zéland s cestovními šeky, které jsou zajištěny proti ztrátě a krádeži.

Z hlediska klimatických podmínek je třeba počítat se spíše chladnějším počasím (teploty v rozmezí 12 - 20 st. C) i v letním období, v některých oblastech doprovázeným silnými větry. Roční období jsou opačná než na severní polokouli (léto je v období měsíců prosinec - únor, zima v období měsíců červen - srpen).

Pro služební cesty se nedoporučuje období prosinec/leden (doba letní dovolené), cca 10. prosince až 31. ledna.

1.14. Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince – vhodnost návštěvy s ohledem na politickou či jinou situaci v zemi

Nový Zéland je civilizovanou a bezpečnou zemí. Násilné trestné činy jsou výjimečné.

Je však třeba, aby turisté věnovali pozornost svým osobním dokladům a cenným předmětům a zásadně nenechávali tyto věci v autě či bez dozoru.

Na severovýchodě severního ostrova žije převážná část domorodého obyvatelstva (Maorů) a v případě zájmu navštívit tuto oblast doporučujeme konzultovat cestu do této oblasti v příslušném regionálním informačním centru. V centrech větších měst (zejména v Aucklandu) je třeba dát pozor na kapesní krádeže. Před cestou na Nový Zéland doporučujeme pořídit si fotokopie všech důležitých dokladů a držet je stranou od originálů.

1.15. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu (včetně generálních či honorárních konzulátů) – popis spojení z letiště a z centra města

Velvyslanectví České republiky v Canbeře (ZÚ Canberra)

Ing. Radim Pecl, Charge d'affaires a.i.

Embassy of the Czech Republic

8 Culgoa Circuit

O'Malley ACT 2606

Australia

tel: +61-2-6290 1386, fax: +61-2-6290 0006

e-mail: canberra@embassy.mzv.cz

www.mzv.cz/canberra

- působnost úřadu: diplomatická pro Australské společenství, Nový Zéland, Republiku Fidžijských ostrovů, Nezávislý stát Samoa, Šalomounovy ostrovy, Království Tonga, Republiku Vanuatu, Cookovy ostrovy

- konzulární obvod: Teritorium australského hlavního města (ACT)

Konzulát České republiky v Sydney (K Sydney)

Ing. Pavel Pitel, konzul

Consulate of the Czech Republic

169 Military Road

DoverHeights NSW 2030

Australia

tel: +61-2-9581 0111, fax: +61-2-9371 9635

e-mail: sydney@embassy.mzv.cz

www.mzv.cz/sydney

- působnost úřadu a konzulární obvod: pro Australské společenství (s výjimkou ACT), Nový Zéland, Republika Fidžijských ostrovů, Nezávislý stát Samoa, Šalomounovy ostrovy, Království Tonga, Republiku Vanuatu, Cookovy ostrovy

Obchodní konzul:

Ing. Jiří Janíček

Consulate of the Czech Republic

169 Military Road

DoverHeights, NSW 2030, Australia

tel. +61-2-9581 0111, fax +61-2-9371 9635

email: commerce_sydney@mzv.cz

www.mzv.cz/sydney

Honorární konzulát Auckland

Gregory Shanahan -Hon. Consul of the Czech Republic

Level 3, BMW Mini Centre, 11-15 Great South Road and cnr Margot Street

Newmarket, Auckland, New Zealand

tel.: +64 9 522 8736

fax: +64 9 522 8734

Honorární konzulát ČR v Aucklandu zpracovává v rámci své kompetence konzulární a obchodně-ekonomickou agendu pro Nový Zéland

1.16. Kontakty na zastoupení ostatních českých institucí (Česká centra, CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism)

Žádná z výše uvedených institucí nemá na území Nového Zélandu své zastoupení.

1.17. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchrana, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

Telefonní spojení:

Národní směrové číslo (country code) Nového Zélandu je **64**.

Oblastní směrová čísla (area codes) pro vybraná města:

2. Vnitropolitická charakteristika

Nový Zéland je parlamentní monarchií. V jednokomorovém parlamentu zasedá minimálně 120 poslanců volených na tříleté volební období (od voleb konaných 17. 9. 2005 má parlament 122 poslanců).

V parlamentu jsou zastoupeny všechny nejdůležitější politické strany. Zasedají v něm poslanci Labouristické strany (Labour Party), Národní strany (National Party), ACT – Liberální strany (ACT – The Liberal Party), Strany Zelených (Green Party), strany United Future, Pokrokové strany (Progressive Party) a Maorské strany (Maori Party).

Lídři jednotlivých stran zastoupených v parlamentu:

National Party (NP): John Key (zároveň předseda vlády)

Labour Party (LP): Phil Goff

Green Party (GP): Metiria Turei & Russel Norman

ACT New Zealand (ACT): Rodney Hide & Heather Roy

Maori Party: Tariana Turia & Pita Sharples

Progressive Party: Jim Anderson

United Future: Peter Dunne

Nový Zéland měl tradičně většinový volební systém, který vedl k dlouhodobě dominantnímu postavení Labouristické strany a Národní strany. Střídání těchto stran u moci skončilo v r. 1996, kdy se v referendu většina voličů vyslovila pro smíšený proporcionální volební systém. Všechny další NZ vlády se už sestavovaly na koaličním základě.

2.1. Stručná charakteristika politického systému

Vítězem parlamentních voleb, které se konaly na Novém Zélandu dne 8.11.2008 se stala konzervativní National Party (NP). Ve 122 místním parlamentu získala 58 křesel. Doposud vládní strana, levicově orientovaná Labour Party (LP), získala 43 křesel. Premiérka země a předsedkyně H. Clark, která byla v čele NZ 9 let bezprostředně po oznámení volebních výsledků uznala porážku, blahopřála vítězi, oznámila odchod LP do opozice. Zároveň abdikovala na funkci stranické předsedkyně. Předsedou parlamentu byl v prosinci 2008 zvolen poslanec za NP, p. Lockwood Smith.

V pořadí třetí nejvyšší počet křesel - 9, získala Green Party (GP), Pravicová ACT New Zealand (ACT) a Maori Party (MP) po pěti a United Future (UF) a Jim Anderson's Progressive (JAP) po jednom křesle.

Kromě LP je hlavním poraženým z voleb i strana New Zealand First (NZF) v čele s W. Petersem (je maorského původu), který byl donedávna ministrem zahraničí a v parlamentu byl nepřetržitě 27 let. NZF nezískala ani jedno křeslo.

Současný volební systém, kdy voliči dávají 2 hlasy, jeden přímo kandidátovi a druhý straně, byl schválen v referendu v roce 1993 a poprvé se podle něho volilo v roce 1996. Relativně přehledný systém ale komplikuje fakt, že v parlamentu je již od roku 1852 rezervován měnící se počet míst pro kandidáty maorských voličů. V roce 2008 jich bylo alokováno 7, z toho MP získala 5 křesel. Na celý systém tak trochu nepochopitelně doplatila zejména NZF, která přesto, že dosáhla podpory 4,21% voličů, hned po GP a před ACT a MP, na místo v parlamentu nedosáhla.

Lze jen těžko spekulovat, nakolik pomohly NP k vítězství tehdy začínající ekonomické problémy a zejména z toho vyplývající ekonomické těžkosti. Nicméně je ale jasné, že voliči už byli unaveni z devítileté vlády levicově orientované LP, která sice dostala svým slibům v ekologické oblasti a zavedla řadu sociálních vymožeností, ze kterých ale nejvíc profitovali čerství imigranti a maorské obyvatelstvo. Hlavním volebním tahákem NP byly sliby vypsát referendum o zrušení alokace maorských parlamentních křesel a zrevidovat

radikální politiku redukce emisí tak, aby byla více „přátelštější byznysu“ (nicméně zelení - GP, získali ve volbách o dvě křesla víc než ve volbách předešlých). Key rovněž slíbil revidovat fiskální politiku, zaměřit se na pomoc exportu zemědělských produktů, více investovat do rozvoje infrastruktury, vytvořit nový systém podpory v nezaměstnanosti a zavést sérii opatření k redukci státních výdajů.

Dne 19.11.2008 proběhla inaugurace nové vlády, ve které zasedá 28 ministrů. I když ve vládě je 5 ministrů ze 3 dalších stran, technicky jde o menšinovou vládu, protože těchto pět je tzv. mimokabinetních. Vládu tvoří 20 kabinetních a 8 mimokabinetních ministrů.

Zvláštnost novozélandského systému nekabinetních ministerstev tkví v tom, že nekabinetní ministři menšinových stran a jejich politické strany musí podporovat vládní návrhy jenom v případě, že se týkají portfolia za které zodpovídají. Nicméně nejsilnější strana se vždy snaží najít konsensus i při jiných hlasováních. Podpora ze strany MP která vznikla před 4 lety a které zástupci se vůbec poprvé dostali do vlády, navíc není úplně zadarmo. JK musel slíbit, že nebude prosazovat zrušení rezervací určitého počtu poslaneckých míst pro maorské kandidáty. Rovněž slíbil revizi zákona z roku 2004, znárodnující pobřežní pás. MP tvrdí, že jde o krádež, protože jde o tradiční maorské území (Maorové tvoří asi 15% obyvatelstva NZ).

Vicepremiérem a zároveň ministrem financí je Bill English, který až do začátku roku 2003 vedl NP (odstoupil z důvodu velké porážky NP ve volbách v roce 2002). Ministrem zahraničí je Murray McCully (dlouholetý člen NP) a ministrem obchodu byl jmenován bývalý diplomat Tim Groser.

Vzhledem k tomu, že prioritou vlády jsou ekonomické otázky a řešení současné krize, JK obsadil do všech klíčových ekonomických postů své blízké spolupracovníky. Ministrem dopravy, spojů a informační technologie se stal šéf volební kampaně NP a obchodník Steven Joyce. Ministrem průmyslu je Simon Power a ministrem energetiky Gerry Brownlee. Křeslo ministra turistiky, které JK rovněž považuje za jedno z klíčových pro naplnění vize o ekonomicky prosperujícím NZ, si podrží on sám. Ministryní sociálního rozvoje a ministryní pro záležitosti mládeže se stala pí Paula Bennett. I toto ministerstvo je považováno za jedno z klíčových kvůli velkému rozpočtu a úkolům v boji proti nezaměstnanosti.

Na post ministryně pro etnické záležitosti a ženské otázky nastoupila pí Pansy Wong (PW) V historii NZ jde o prvního ministra čínského původu. Pí Wong se narodila v Shanghai, studovala v Hongkongu a na NZ přišla v roce 1974.

MP dostala 2 křesla nekabinetních ministrů - ministerstvo pro maorské záležitosti (Pita Sharpes) a ministerstvo pro komunitní a dobrovolnické záležitosti (Tariana Turia). Předseda ACT p. Rodney Hide by měl mít na starosti místní samosprávu a regulační reformy a jeho zástupce v ACT, Health Roy, bude nést odpovědnost za spotřebitelská práva a bude juniorním ministrem v rezortech školství a obrany. Předseda UF Peter Dunne bude nekabinetním ministrem pro příjmy a juniorním ministrem zdravotnictví (tyto posty v minulosti už zastával, a to za vlády socialistů). Z přehledu portfolií nekabinetních ministrů lze konstatovat, že mají na starosti poměrně důležité křesla. Tím si JK zajistil i jejich podporu v řadě klíčových hlasováních.

Nový Zéland byl jednou z prvních zemí, která již v polovině roku 2008 vykazovala známky recese, nicméně se tehdy předpokládalo, že se z ní, díky různým ozdravným opatřením dostane nejpozději počátkem roku 2009. Globální ekonomická krize časový horizont těchto optimistických odhadů ale posunula, a to i přes řadu okamžitých zásahů a opatření, které přinesla zejména nova liberální vláda.

Své první funkční období se novozélandská vláda soustředila zejména na řešení globální ekonomické krize, ze které se zemi snažila dostat i mnoha projekty v oblasti infrastruktury. V roce 2010 pak vláda zahájila strukturální reformy s cílem obnovit rovnováhu novozélandské ekonomiky a přeorientovat ji od spotřeby na úspory, investice a vývoz.

Klíčovými v této oblasti byly reformy v systému daní pro rozpočet na rok 2010:

- zvýšení DPH z 12,5 na 15% od 1.října 2010
- snížení daně z příjmu fyzických osob od 1.října 2010:

Výše příjmu

Zdanění

\$0 - \$14,000	10.5%
\$14,001 - \$48,000	17.5%
\$48,001 - \$70,000	30%
\$70,000 and over	33%

- změna odpisového systému u budov, snížení osobních daní, snížení daně z příjmu právnických osob na 28%. Vláda rovněž přistoupila k reformám na kapitálových trzích.

K dalším opatřením patří:

Monetární oblast

V období od července 2008 do dubna 2009 snížila novozélandská centrální banka (Reserve Bank of New Zealand) základní úrokovou sazbu, tzv. Cash Rate, celkově o 5,75%. Z původních 8,25% na úroveň 2,5%, na nejnižší úroveň v NZ historii. V současné době (červenec 2010) je na úrovni 3%.

Garance

- vláda garantovala všechny vklady (deposita) v novozélandských bankách, stavebních a úvěrových společnostech a v novozélandských pobočkách zahraničních bank po dobu dvou let do výše 1 mil NZD (540 tis. USD) (12.10.08);
- garantovala rovněž financování půjček novozélandským bankám a dalším úvěrovým institucím, poskytujících financování firmám a velkoobchodu.

Opatření pro zachování likvidity

- oznámení vlády o možnosti nákupu cenných papírů novozélandských rezidentů krytých hypotékami s prvotřídním ratingem (AAA).

HSP pravidelně porovnávají ekonomická opatření vlády v AU s opatřeními vlády na NZ. Při jejich hodnocení panuje shoda – zatímco levicová AU vláda K. Rudda vsadila více na stimulační opatření, tak v opatřeních liberální vlády JK převažují restriktivní složky. Podle údajů ze září 2009 je na tom lépe ekonomika NZ, která na stimulační opatření vyčlenila jen 4% HDP. Obě země ale dostávají poměrně významnou ekonomickou pomoc z Číny a to zejména v podobě investic. Dle HSP, díky kombinaci restriktivních opatření, malých stimulačních balíčků a investic z Číny se NZ dostává z recese. Na základě ekonomických výsledků a nastavení rozpočtu zvýšila agentura Standard & Poor NZ v září 2009 rating.

Postoje na jednáních WTO, OECD, atp.

Postoje novozélandské vlády a její příspěvek k řešení celosvětové finanční krize nebyl specifikován tak jasně jako je tomu např. v případě Austrálie. Novozélandská vláda však nezřídka prosazuje stejné nebo alespoň obdobné názory, které prosazuje či hájí Austrálie. Lze očekávat, že i v tomto případě by se novozélandská vláda na jednáních v rámci WTO nebo OECD přiklonila k názoru Austrálie. Ta je toho názoru, že jednotlivé země a ekonomiky by neměly zneužít probíhající krize ke znovuzavedení ochrannářských opatření v oblasti trhu, ale nadále podporovat myšlenku další liberalizace světového obchodu. Další zásadou, která by měla při zvládání následků finanční krize platit, je snaha o to, aby se těmi, kdo na následky krize doplatí nejvíce, nestaly nejchudší země světa. Austrálie se tak snaží

prosazovat zásadu nekrácení příspěvků na rozvojovou pomoc. Prosazována by naopak měla být přísná opatření v oblasti regulace finančního trhu v rámci jednotlivých zemí i v rozsahu celosvětovém (MMF, Světová banka).

Novozélandské souostroví leží v oblasti, kde se stýkají dvě tektonické desky zemské kůry. Zemi každoročně zasáhne asi 14 000 zemětřesení, avšak pouze 150 z nich zdejší lidé pocítí, necelá desítka zemětřesení způsobí nějaké škody.

Jedny z nejsilnějších otřesů jsou aktuálním tématem nedávného období. Nový Zéland (respektive oblast kolem druhého největšího města Jižního ostrova Christchurch) se vzpomíná z ničivého zemětřesení, které danou oblast zasáhlo dne 4.9.2010 ve 4:30 místního času. Dosáhlo 7,1 stupně Richterovy stupnice. Katastrofa si nevyžádala žádné oběti na životech, pouze dva případy těžkých zranění, materiální škody jsou však značné.

V oblasti byl vyhlášen stav nouze "State of emergency". Centrum města Christchurch a celé město Kaiapoi severně od Christchurch byly uzavřeny z důvodu možného kolapsu poškozených budov a narušeným rozvodům elektřiny a vody.

2.2. Hlava státu (jméno, kompetence)

Hlavou Nového Zélandu je britská královna Alžběta II. zastoupená generálním guvernérem Anand/em Satyanand/em (od srpna 2006, před nástupem do funkce byl parlamentním ombudsmanem a dříve soudcem).

Novozélandské zákony dávají generálnímu guvernérovi některé důležité pravomoci (např. rozpouští parlament a vyhláší volby, podepisuje zákony schválené parlamentem), v praxi je však pouze ceremoniálním zástupcem hlavy státu a do řešení politických problémů země aktivně nezasahuje. Dle své oficiální internetové stránky je generální guvernér "symbolem národní jednoty".

2.3. Složení vlády

Na konci roku 2009 oznámil předseda vlády Nového Zélandu John Key následující tři změny na ministerských postech – s účinností od 27.ledna 2010:

1. Steven Joyce se stal ministrem vysokého školství (Tertiary Education Minister), převzal tak portfolio od Anne Tolley, která tak veškeré úsilí může věnovat konkrétní oblasti v systému vzdělávání – a to zavádění národních standardů.
2. Kate Wilkinson se stala ministryní památkové péče, portfolio převzala od Tima Grosera, který se může naplno věnovat otázkám obchodu a klimatických změn.
3. Tim Groser se stal ministrem zodpovědným za projednávání klimatických změn.

Současnou vládu tvoří ministerský předseda, 19 ministrů - členů kabinetu, a 8 ministrů, kteří členy kabinetu nejsou.

Kabinetní ministři:

John Key	předseda vlády
	ministr cestovního ruchu
	ministr zodpovědný za ministerské služby (Ministerial Services)

ministr pověřený řízením bezpečnostní zpravodajské služby
ministr odpovědný za Vládní úřad zabezpečené komunikace
(Government Communications Security Bureau)

Hon Bill English

místopředseda vlády
ministr financí
ministr dopravy

Gerry Brownlee

ministr pro ekonomický rozvoj
ministr pro energii a zdroje
Leader of the House

přidružený ministr pro mistrovství světa v rugby (Rugby WorldCup)

Simon Power

ministr spravedlnosti
ministr pro státní podniky
ministr průmyslu

ministr Responsible for the Law Commission

přidružený ministr financí

Deputy Leader of the House

Hon Tony Ryall

ministr zdravotnictví
ministr státních služeb

Hon Dr Nick Smith

ministr životního prostředí
ministr pro klimatické změny

ministr – ředitel Státní úrazové pojišťovny (Accident Compensation Corp.)

Judith Collins

ministerně policie
ministerně nápůravních zařízení
ministerně pro záležitosti veteránů

Anne Tolley

ministerně školství
ministerně zodpovědná za Školský inspekční úřad

Christopher Finlayson	generální prokurátor ministr pro dohodu z Waitangi ministr umění, kultury a národního dědictví
Hon David Carter	ministr zemědělství ministr pro ochranu přírody ministr lesnictví
Hon Murray McCully	ministr zahraničních věcí ministr pro sport a rekreaci ministr pro mistrovství světa v rugby (Rugby World Cup)
Tim Groser	ministr obchodu ministr pro klimatické změny přidružený ministr zahraničí
Dr Wayne Mapp	ministr obrany ministr pro výzkum, vědu a technologii přidružený ministr pro ekonomický rozvoj přidružený ministr vysokého školství
Steven Joyce	ministr dopravy ministr pro komunikaci a informační technologie ministr vysokého školství přidružený ministr financí přidružený ministr dopravy
Hon Georgina te Heuheu	ministřyně soudnictví ministřyně pro záležitosti pacifických ostrovů ministřyně odzbrojení a kontroly zbraňových systémů přidružená ministřyně pro maorské záležitosti
Paula Bennett	ministřyně pro sociální rozvoj a zaměstnanost

ministřyně pro záležitosti mládeže

Phil Heatley ministr rybolovu a vodního hospodářství
ministr bydlení

Pansy Wong ministřyně etnických záležitostí
ministřyně pro záležitosti žen

přidružená ministřyně Státní úrazové pojišťovny (Accident Compensation Corp.)
přidružená ministřyně pro energii a zdroje
přidružená ministřyně pro záležitosti postižených

Dr Jonathan Coleman ministr imigrace
ministr pro rozhlasové a televizní vysílání
přidružený ministr cestovního ruchu
přidružený ministr zdravotnictví

Kate Wilkinson ministřyně of conservation
ministřyně práce
ministřyně hygieny potravin
přidružená ministřyně imigrace

Nekabinetní ministři:

Maurice Williamson ministřyně pro otázky výstavby
ministřyně celních záležitostí
ministřyně statistiky
ministřyně katastrálních informací
ministřyně drobného podnikání

John Carter ministr civilní obrany

ministr péče o starší občany
ministr soutěže
přidružený ministr místní správy

Nathan Guy

ministr vnitra
ministr zodpovědný za archivy
ministr zodpovědný za národní knihovnu
přidružený ministr spravedlnosti
přidružený ministr dopravy

Nekabinetní ministři z jiných politických stran, které uzavřely dohody o důvěře a podpoře:

Rodney Hide

ministr místní správy
ministr regulačních opatření
přidružený ministr školství

John Boscawen

ministr pro záležitosti spotřebitelů

Dr Pita Sharples

přidružený ministr průmyslu
ministr pro maorské záležitosti
přidružený ministr nápravních zařízení
přidružený ministr školství

Hon Tariana Turia

ministřyně komunitního a dobrovolnického sektoru
ministřyně pro záležitosti postižených
ministřyně zodpovědná za Whanau Ora
přidružená ministřyně zdraví
přidružená ministřyně pro sociální rozvoj a zaměstnanost

Hon Peter Dunne

ministr státních příjmů
přidružený ministr zdraví

pozn.: kurzívou jsou označena tzv. vedlejší portfolia

3. Zahraničně-politická orientace

Země sehrává důležitou stabilizační roli v oblasti Pacifiku a výrazně přispívá i v boji proti mezinárodnímu terorismu. Je patrná její snaha důrazně se ohrazovat vůči tvrzení, že je ve vleku australské zahraniční politiky, přestože Austrálie je tradičně jejím nejbližším partnerem. Premiéři obou zemí se setkávají kromě neoficiálních příležitostí i na pravidelných výročních setkáních, která jsou tradicí již 25 let a slouží k projednání aktuálních bilaterálních i mezinárodních témat a k průběžnému ujištění o významu vzájemných vztahů obou zemí. Hlavním tématem posledního výročního setkání premiérů byly otázky jednotného ekonomického trhu.

Obě země pojí těsné historické, kulturní a politické vazby; jsou rovněž propojeny systémem smluv, z nichž k nejvýznamnějším patří Dohoda o těsnějších ekonomických vztazích (CER - Closer Economic Relations) z r. 1992, jejíž úspěšné fungování se projevuje růstem vzájemného obchodu, v němž se však projevují i některá ochranná opatření (např. zákaz vývozu novozélandských jablek do Austrálie. Diskuze na toto téma se obnovila v průběhu roku 2010 a vyvrcholila v srpnu, kdy australská vláda podává odvolání k rozhodnutí světové organizace WTO, která zákaz dovozu novozélandských jablek do Austrálie dále nespátňuje jako oprávněný. Výsledek odvolání by měl být znám do konce roku 2010).

Významné je spojenectví ve vojenské oblasti, jehož základy byly položeny již za I. světové války vytvořením společných jednotek ANZAC (Australian and New Zealand Army Corps). Současná spolupráce v bezpečnostní oblasti probíhá na základě Dohody o užších obranných stycích (CDR - Closer Defence Relations). Obě země úzce spolupracují při udržení stability a demokracie v celém pacifickém regionu.

Nový Zéland je jedinou zemí, jejíž občané nepodléhají australskému vízovému režimu. Představitelé obou zemí se pravidelně setkávají na pracovní i oficiální úrovni. V současnosti se zvažuje možnost zavedení vnitrostátního režimu v cestovním styku mezi oběma zeměmi (obě strany ale připouští při realizaci řadu problémů a nejdříve by k tomu mohlo dojít kolem roku 2015).

Jednou z nejdůležitějších smluv mezi Austrálií a Novým Zélandem v ekonomické a obchodní oblasti je tzv. „The Closer Economic Relations Trade Agreement“, která kromě toho, že odstraňuje bariéry obchodování mezi oběma zeměmi, je zároveň základem pro další dohody týkající se pohybu lidí, vzájemného uznávání norem, zdanění, zadávání veřejných zakázek a letectví. Uzavření těchto dohod dokládá snahu obou zemí o zvýšení integrace jejich ekonomik a vytvoření jednotného hospodářského trhu, který umožní podnikatelským subjektům fungovat bez dvojí regulace.

Dalším klíčovým partnerem NZ v oblasti jsou USA. I přes skoro dvě desetiletí chladnější politické vztahy (zásadní neshody zejména v otázkách jaderného odzbrojování a využití jádra celkově), mají obě země intenzivní obchodní vztahy, úzce spolupracují v oblasti jižního Pacifiku a v boji proti terorismu. I když s názory NZ na využití jádra jak v civilní, tak vojenské oblasti nezměnily, lze pozorovat výrazné oteplení v politických vztazích. Projevilo se to i v průběhu návštěvy premiéra J. Keye v USA, v září 2009 kde se dvakrát neformálně sešel i s prezidentem B. Obamou.

V průběhu roku 2009 navštívili USA i ministr zahraničí Murray McCully a ministr obchodu Tim Groser, jehož návštěva přispěla k navázání spolupráce v klíčových oblastech obchodu a klimatických změn mezi oběma zeměmi. Během obou návštěv byl zdůrazněn význam vztahů mezi Novým Zélandem a USA, novozélandský ministr zahraničních věcí označil současné vztahy za nejlepší za posledních 25 let.

Mimořádně důležitou roli hraje v oblasti mezinárodních vztahů Nového Zélandu i oblast Asie, zejména pak v oblasti ekonomiky. Očekává se, že do roku 2050 se ekonomiky Číny a Indie stanou největšími ekonomikami světa. Kromě ekonomické spolupráce jsou mezi NZ a Asií významné i společné bezpečnostní zájmy.

Nemálo významným partnerem Nového Zélandu je oblast Pacifiku a to zejména v otázkách politických, obchodně-ekonomických, jakož i, v otázkách obrany a národní bezpečnosti.

NZ se v roce 2009 zúčastnil 14 peacekeepingových operací, v nichž má nasazeno celkem 520 příslušníků. Nejpočetnější kontingent má NZ v Timoru-Leste (vojenští pozorovatelé OSN a spolupráce s místními obrannými složkami a mezinárodními policejními jednotkami). V Iráku, kde bylo od r. 2003 rozmístěno v jihovýchodní části země na 200 příslušníků NZ ozbrojených sil pod britským velením.

Nový Zéland hraje klíčovou roli v obnově a udržení míru na území Šalamounových ostrovů a sousedního ostrova Bougainville.

V Afganistanu NZ vojenské jednotky působí od r. 2001. Od října 2007 je rozmístěn NZ PRT /provinční rekonstrukční tým/ v Bamyanu a Bagramu v provincii Bamyan severně od Kábulu. V mezinárodních jednotkách ISAF má NZ 2 důstojníky a 1 technického pracovníka se specializací na odminování. Ve velitelském štábu koaliční Joint Task Force a Combined Forces Command-Afghanistan (CFC-A) působí 2 NZ důstojníci. Při výcvikovém středisku afghánské armády vedeném UK /UK ANATT/ v Kábulu působí 2 NZ vojenští instruktoři. Podpůrnou činnost pro NZ jednotky v Afghánistánu dále zajišťuje 5 příslušníků NZ ozbrojených sil rozmístěných na Blízkém východě. V misi OSN UNAMA je NZ zastoupen 1 důstojníkem, který působí jako MLO (Military Liaison Officer) mezi mezinárodními jednotkami a afghánskými úřady. V současnosti vláda zvažuje posílit novozélandský kontingent o jednotky zvláštních sil.

Kontingent Nového Zélandu je rovněž součástí mezinárodních sil na Sinajském poloostrově, dále se NZ podílí na mírových operacích v Angole, Kambodži, Somálsku a na území bývalé Jugoslávie.

Vztahy Nový Zéland – EU

vycházejí ze Společné deklarace o vztazích mezi EU a NZ přijaté v září 2007. Deklarace nahradila původní Společnou deklaraci z června 1999 a na ni navazující Akční plán z r. 2004 „Priority budoucí spolupráce“. Deklarace zdůrazňuje úzké vazby mezi EU a NZ a vyjadřuje odhodlání obou stran vzájemné vztahy dále posilovat. Vytyčuje řadu společných cílů jako je podpora demokracie, vlády práva (rule of law), respekt k lidským právům, podpora zefektivnění činnosti OSN, spolupráce v jihopacifickém regionu, podpora udržitelnému rozvoji a ochrana globálního životního prostředí. EU představuje pro NZ druhého největšího obchodního partnera po Austrálii. Do EU směřuje na 15% celkového NZ exportu. EU je nejrychleji rostoucím trhem pro klíčové komodity NZ exportu jako je máslo, skopové maso, jablka a ovoce kiwi.

Důležitost vzájemných obchodních vztahů Nového Zélandu a Evropy dokládají i každoroční formální obchodní jednání obou stran s cílem najít další příležitosti pro rozvoj nových směrů v obchodních vztazích. Poslední taková jednání proběhla ve Wellingtonu na Novém Zélandu v únoru 2010, jichž se za Ministerstvo zahraničních věcí a obchodu Nového Zélandu zúčastnil Peter Hamilton (Deputy Secretary) a za evropskou stranu Mauro Petriccione (Director of Bilateral Trade Relations for the European Commission's Trade Directorate-General). Tato jednání byla letos doplněna o konferenci EU-NZ Trade Conference „Creating Opportunities in Markets“ (při příležitosti 50. výročí diplomatických vztahů mezi Novým Zélandem a Evropskou Unií). Konferenci zahájil sám ministr obchodu Nového Zélandu Tim Groser.

V roce 2009 projevil NZ, a to po vzoru AU, zájem o členství v asijsko-evropských setkáních ASEM (The Asia-Europe Meeting). Členství Nového Zélandu v ASEM bylo schváleno. Oficiální přijetí proběhne na 8. summitu ASEM v Bruselu ve dnech 4. a 5. října 2010.

NZ projevil i zájem o sjednání komprehensivní dohody s EU, která by integrovala dosavadní sektorová ujednání. NZ strana byla zklamaná z toho, že na poslední chvíli byla odložena na neurčito návštěva předsedy EK, M. Barrosa, která se měla uskutečnit v únoru 2009.

3.1. Členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

Země je v poměru ke své velikosti a možnostem na mezinárodním poli velmi aktivní. Zvýšený důraz na mnohostrannost v novozélandské zahraniční politice vychází z přesvědčení, že mezinárodní organizace jako OSN a WTO poskytují malým zemím větší příležitost hájit své národní zájmy. V září 2009 v průběhu VS OSN oznámil NZ kandidaturu na místo nestálého člena RB OSN na období 2015-16 a zahájil intenzivní lobing.

V oblasti multilaterální diplomacie je Nový Zéland členem OSN, Britského společenství národů, obranných paktů, obchodních dohod, organizací pro kontrolu zbrojení a regionálních uskupení.

V OSN projevuje Nový Zéland mimořádnou aktivitu. Účastní se činnosti většiny organizací, výborů a komisí v systému OSN, podílí se na mnoha mírových operacích OSN (peacekeeping) ve světě a prosazuje

zásadní reformu OSN včetně Rady bezpečnosti. V době krátce před začátkem invaze do Iráku v r. 2003 se znovu prokázalo, že v klíčových okamžicích Nový Zéland podporuje multilaterální principy OSN.

Vzhledem ke své geografické poloze je Nový Zéland vysoce aktivní v otázkách mořského práva (Konvence OSN o mořském právu) a Smlouvy o Antarktidě.

Nový Zéland, Austrálie a USA uzavřely v roce 1951 bezpečnostní pakt **ANZUS**. Nový Zéland však v r. 1985 zakázal americkým bojovým plavidlům a letadlům s jadernými zbraněmi na palubě vstup do svých výsoštných vod a na své území a tím fakticky činnost paktu paralyzoval. **Vztahy s USA** jsou však pro NZ klíčové z bezpečnostního i obchodního hlediska. Velké úsilí o jejich oteplení a oproštění od zátěže "jaderné záležitosti" projevuje zejména ministr zahraničí W. Peters; i když vyhlídky na uzavření dohody o volném obchodu nadále nejsou dobré, přinesla návštěva Peterse ve Washingtonu v r. 2006 pozitivní signály.

Nový Zéland je členem **Regionálního fóra ASEAN (ARF)**, regionálního uskupení pro otázky obrany a bezpečnosti v asijsko-tichomořské oblasti. Nový Zéland využívá platformy ARF k aktivním stykům s členskými zeměmi ASEAN, které mají pro regionální bezpečnost klíčový význam. Dlouhodobým strategickým zájmem Nového Zélandu je rozšiřování a upevňování mnohostranných vztahů s ASEAN, především v bezpečnostní a obchodní oblasti. V tomto ohledu se stal mezníkem summit ASEAN, Austrálie a NZ ve Vientiane v r. 2004, na němž bylo dohodnuto zahájení rozhovorů o uzavření dohody o zóně volného obchodu. NZ a ASEAN přijaly v červenci 2006 společný čtyřletý plán rozvoje vztahů, který kromě obchodní oblasti zahrnuje i boj proti terorismu, rozvojovou pomoc a ochranu před přírodními katastrofami.

Nový Zéland v r. 2005 podepsal Smlouvu zemí ASEAN o přátelství a spolupráci, která mu umožňuje účast na Východoasijském summitu jako důležitém fóru pro jednání o politickém i ekonomickém vývoji v regionu. Od r. 2005 probíhala jednání o vytvoření zóny volného obchodu mezi zeměmi ASEAN, Austrálií a Novým Zélandem. V únoru roku 2009 byla podepsána AANZFTA - (ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Agreement) dohoda o volném obchodu mezi Austrálií, Novým Zélandem a státy sdružení ASEAN. Dohoda vstoupila v platnost dne 1.1.2010 pro 8 z celkově 12 zemí, které k dohodě přistoupily. Kromě Austrálie a Nového Zélandu tak již od 1.1.2010 platí pro: Brunei, Barmu, Malajsii, Filipíny, Singapore a Vietnam.

Nový Zéland je aktivní i v jednáních o liberalizaci světového obchodu v rámci WTO. Při jednáních se zasazuje o odbourání veškerých zemědělských vývozních subvencí a snaží se dosáhnout maximální otevřenosti v přístupu svých produktů, především zemědělských, na světové trhy. Nový Zéland vyjádřil velké zklamání nad ztroskotáním dosavadních jednání katarského kola, má však v podstatě vyvážený pohled na příčiny tohoto vývoje. Ministr obchodu P. Goff po oznámení neúspěchu jednání v r. 2006 prohlásil, že vina leží především na neochotě zemí G6 k ústupkům – tedy snížení zemědělských subvencí v USA, snížení zemědělských cel ze strany EU, Japonska a Indie a snížení cel na průmyslové zboží v Brazílii a Indii. NZ zároveň vyjadřuje opatrný optimismus ohledně obnovení jednání.

Nový Zéland se účastní práce Cairnské skupiny, sdružení 18 zemí Asie, Ameriky, Afriky a Tichomoří s vysokým podílem zemědělského exportu. Cairnská skupina je velmi aktivní v jednáních o obchodu se zemědělskými produkty s rozvojovými zeměmi sdruženými v G20. Skupina poměrně ostře kritizovala postup EU na jednáních katarského kola, zejména údajně nedostatečné nabídky liberalizace obchodu zemědělskými produkty.

Rovněž v **APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation)** a **OECD** je úsilí Nového Zélandu zaměřeno dosažení maximální liberalizace světového obchodu. Význam APEC pro novozélandskou ekonomiku dokumentuje skutečnost, že obchod s členskými zeměmi dosahuje téměř tří čtvrtin obchodní výměny NZ. Přestože APEC je především ekonomickým fórem, poskytuje Novému Zélandu prostor i pro konzultace o politických a bezpečnostních otázkách na vysoké úrovni, naposledy na summitu APEC konaném v Sydney v září 2007.

Nový Zéland je členem všech organizací v rámci **Britského společenství národů, Mezinárodního měnového fondu, Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj (IBRD), Světové banky a Jihopacifické regionální dohody o obchodní a ekonomické spolupráci (SPARTECA)**.

Nový Zéland je považován v oblasti jižního Tichomoří za regionální mocnost. Věnuje i značnou pozornost Fórumu Pacifických ostrovů (Pacifik Islands Forum –PIF), které bylo založen v roce 1971 pod názvem Fórum jižního Pacifiku (South Pacific Forum). K zakládajícím státům patřily Austrálie, Cookovy ostrovy,

Fiji, Nauru, Nový Zéland, Tonga a tehdejší Západní Samoa. V roce 2000 se organizace přejmenovala na PIF a má už 16 členů, další 4 země mají pozorovatelský statut a jako pozorovatel figuruje i Asijská rozvojová banka. Orientace země na pacifickou oblast se projevuje jak velkým podílem rozvojové pomoci věnované tomuto regionu, tak účastí na policejně-vojenských zásazích v případě bezpečnostních krizí (nepokoje na Šalamounových ostrovech 4/2006, na Východním Timoru 5/2006). Novozélandské angažmá v oblasti Tichomoří je viditelné i v důrazné kritice vojenské vlády na Fidži, která oddaluje konání demokratických voleb, které by se podle původních slibů měly konat v březnu 2009. NZ spolu s Austrálií prosazují jako sankci vůči Fidži zákaz dalšího najímání jejich vojáků na mírové operace OSN (příjmy z této aktivit patří mezi výrazné zdroje rozpočtu země a díky němu má poměrně vysokou životní úroveň i početné příbuzenství příslušníků armády).

NZ je též členem regionálního sdružení **Forum of East Asia - Latin American Cooperation** založeného v r. 1999 a regionální skupiny **South-West Pacific Dialogue** založené v r. 2002 s cílem podpory porozumění a spolupráce v regionu.

3.2. Účast země na mnohostranných smlouvách a dohodách

Kromě smluv uzavřených v rámci mezinárodních organizací uvedených v kap. 3.1.

je NZ členem hlavních mezinárodních kontrolních režimů proti šíření zbraní hromadného ničení i konvenčních zbraní, a to Skupiny jaderných dodavatelů - NSG, Wassenaarského ujednání, Australské skupiny, Kontrolního režimu raketové technologie, dále aktivně působí v rámci účasti na NPT, Úmluvě o chemických zbraních a Úmluvě o biologických zbraních.

Závazky NZ v rámci Smlouvy o nešíření /Non-Proliferation Treaty, NPT/ jsou zakotveny v národní legislativě (Zákon o nejaderné zóně, odzbrojení a kontrole zbrojení z r. 1987). NZ zdůrazňuje význam univerzality NPT a apeluje v tomto kontextu zejména na Indii, Izrael, Pákistán a Írán.

NZ má uzavřenu dohodu a dodatkový protokol s IAEA /Safeguards Agreement + Additional Protocol/. Podle hodnocení IAEA NZ zcela splňuje příslušné závazky a je v zásadě bezrizikovou zemí (nemá jaderné reaktory, neprodukuje uran ani jiný z pohledu dohody relevantní materiál).

NZ jako člen Skupiny jaderných dodavatelů, jejímž členem je od r. 1994, aplikuje zásady kontroly vývozu materiálu dvojího použití. NZ aplikuje principiální rozhodnutí nezabývat se výzkumem, výrobou využíváním jaderné energie pro mírové účely. V IAEA NZ poukazuje na problém udržitelnosti jaderné energie z dlouhodobého hlediska a přetrvávající rizika ohrožení životního prostředí a proliferační, v neposlední řadě hraje v této souvislosti roli NZ přístup k řešení problematiky klimatických změn.

NZ ratifikoval CTBT /Comprehensive Test Ban Treaty/ v březnu 1999. Zákaz jaderných zkoušek je rovněž inkorporován do Jihopacifické smlouvy o zóně bez jaderných zbraní z r. 1985 a NZ zákona o bezjaderné zóně, odzbrojení a kontrole zbrojení. NZ podporuje mezinárodní monitorovací systém CTBT, založil 6 monitorovacích stanic na svém území a spolupracuje s Fidži, Cookovými ostrovy a Kiribati na instalaci dalších monitorovacích stanic v tichomořské oblasti. s monitorovacími stanicemi na NZ a regionu jižního Tichomoří.

V r. 2002 NZ byl hlavním předkladatelem rezoluce č. 57/59 (Towards a nuclear-weapon-free world: the need for a new agenda) vyzývající k všeobecné ratifikaci CTBT. NZ rovněž kosponzoroval společné ministerské prohlášení o CTBT v New Yorku, dále předložil rezoluci 57/66 (Reduction of non-strategic nuclear weapons).

NZ podporuje vytváření regionálních bezjaderných zón jako účinného kroku k celkovému odstranění jaderných zbraní. NZ v posledních letech v zájmu rozšíření bezjaderných zón na jižní polokouli rozvíjí spolupráci zejména s Brazílií.

V únoru 2008 byl NZ hostitelem mezinárodní konference o omezení kazetové munice (Wellington Conference on Cluster Munition), které se zúčastnilo 106 zemí včetně ČR, a řada mezinárodních a nevládních organizací. NZ patří do skupiny nejaktivnějších zemí, které organizují celý proces – tzv. Core Group (kromě NZ Rakousko, Peru, Irsko a Mexiko).

3.3. Přehled bilaterálních smluv s ČR (včetně data vstupu) – mimo smluv dle kap.7.1.

Vztahy ČR a NZ jsou přátelské, nezátížené žádnými závažnými neshodami. Obě země mají skoro shodná stanoviska ke klíčovým mezinárodním otázkám (kromě kazetové munice, kde se stanoviska liší- ale obě země si uvědomují nutnost nalezení shody v této problematice a mají i I postoje k jaderné energetice).

Styčným bodem vzájemných vztahů je účast na mírových a protiteroristických operacích. V dubnu 2008 navštívila ČR tehdejší předsedkyně dolní komory parlamentu, pí Margaret Wilsonová. V září 2008 jednala na NZ delegace Výboru Senátu P ČR pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice vedená senátorem prof. J. Hálkem. V září 2009 se v průběhu konání VS OSN sešel ministr zahraničních věcí ČR se svým NZ protějškem a vzájemně se pozvali k návštěvám. NZ partner požádal o podporu kandidatury NZ do RB OSN na období 2015-16.

NZ strana v minulosti indikovala zájem o návštěvu ministra zahraničí a o pracovní návštěvu dnes již bývalé předsedkyně vlády v ČR, které však dále nebyly potvrzeny. ČR avizovala v r. 2007 zájem o uskutečnění oficiální návštěvy premiéra ČR na NZ v r. 2008, resp. 2009 (v návaznosti na zamýšlenou návštěvu Austrálie), záměr však vzhledem k vnitropolitickému vývoji v ČR nebyl realizován.

Předseda Senátu P ČR Přemysl Sobotka vedl senátní delegaci doprovázenou podnikatelskou misí, která ve dnech 7.- 8. února 2010 v rámci pracovní návštěvy navštívila Nový Zéland.

ČR pracuje na vyřešení 2 otázek, a to uznávání ČR kvalifikací na NZ a obnovení jednání o sociálním zabezpečení. V prvním případě si je NZ strana vědoma problému, ale stále neví jak ho řešit. Profesní komory nejsou řízené státem a tudíž stát nemá vliv na jejich rozhodování. (tento problém má i řada dalších zemí EU). Ohledně sociálního zabezpečení NZ strana ještě nedokončila změnu legislativy a revizi již stávajících smluv.

Z české strany dochází k plnému využívání kvóty v rámci tzv. Working Holiday Scheme (WHS), přičemž NZ strana iniciovala v roce 2008 její reciproční navýšení o 200 míst na 1.200. ČR návrh akceptovala. Dohoda dává možnost občanům smluvních stran ve věku 18-30 let získat vízum, které opravňuje k práci a pobytu na území druhého smluvního státu na dobu až 12 měsíců.

Naplňování dohody je nesymetrické v neprospěch NZ strany – zatímco ČR stanovenou roční výměnnou kvótu plně využívá, počet zájemců z řady NZ občanů dosahuje pouze desítek. ČR v zájmu usnadnění podání žádostí a ve snaze přispět ke zvýšení počtu žadatelů z NZ rozšířila od r. 2007 počet ZÚ ČR, kde mohou občané NZ žádost podat. NZ zatím deklaroval, že jí to sice mrzí, ale nevádí. Nicméně požádala ČR o uskutečnění kampaně na NZ ve prospěch lepší informovanosti o WHS. Diplomatičtí zástupci ČR, HK ČR a představitelé krajských spolků při vhodných příležitostech WHS propagují, ale na jinou formu (masivnější) kampaně se nedostává finančních prostředků.

3.4. Přehled bilaterálních smluv s ČR (mimo smluv dle kap. 7.1.)

Mezi Novým Zélandem a ČR jsou v platnosti tyto smlouvy:

1. Smlouva mezi Republikou československou a Spojeným královstvím Velké Británie a Irska o právní pomoci ve věcech občanských a obchodních

Londýn, 11.11.1924

č. 46/1936 Sb.

2. Smlouva mezi republikou Československou a Spojeným královstvím Velké Británie a Irska o vzájemném vydávání zločinců změněná Protokolem ze 4. června 1926

Londýn, 11.11.1924

č. 211/1926 Sb., 22/1928 Sb., 73/1928 Sb., 56/1929 Sb., 166/1932 Sb., 212/1934 Sb., 25/1935 Sb.

3. Dodatková úmluva o civilním řízení soudním mezi Republikou československou a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska

Praha, 15.2.1935

č. 47/1936 Sb.

4. Dohoda mezi vládou Československé republiky a vládou Nového Zélandu o vzájemném uvolnění sekvestrovaných peněžních pohledávek /výměna nót 7.11. 1946, 30.7./8.8. 1947/

Wellington, 8.8.1947

č. 71/1948 Sb.

5. Reciproční prohlášení o částečném osvobození příjmů od zdanění sjednané výměnou nót / Československá socialistická republika - Nový Zéland/

Wellington, 20.5.69

6. Dohoda o programu pracovní dovolené, Praha, 11. 11. 2004

Nový Zéland přistoupil v roce 2005 na český návrh zahájit jednání o dohodě o zamezení dvojímu zdanění. Jednání o dohodě stále probíhají.

4. Ekonomická charakteristika země

Nový Zéland je agrárně průmyslovou zemí. Na každého obyvatele připadá podle odhadů asi 20 hospodářských zvířat. Ovce jsou zdrojem proslulého jehněčího a vlny, které se vyváží do celého světa. Chovají se zde rovněž velká stáda skotu, která jsou zdrojem hlavních vývozních položek státu – hovězího masa, mléka, sýrů a másla. Nedílnou součástí nadstandardní živočišné výroby na Novém Zélandu jsou i početné farmové chovy jelení zvěře. K pěstovaným plodinám patří pšenice, kukuřice, ječmen, hrách a jablka. V zemi vzrůstá množství nových vinic, na kterých je produkováno vysoce kvalitní víno. Původní stále zelené lesy Nového Zélandu jsou většinou chráněné, pily a papírenský průmysl jsou zásobovány rozsáhlými kulturami jehličnanů a eukalyptů. Mořské ryby (tuňák, losos) a plody moře (ústřice, langusty, krabi) z Nového Zélandu patří k nejvyhledávanějším specialitám na světovém trhu.

Novozélandský průmysl je založen hlavně na zpracování zdejších mléčných produktů, plodin, masa a ryb. K ostatním průmyslovým odvětvím se řadí výroba látek, hliníku a umělých hmot.

Hlavními obchodními partnery Nového Zélandu jsou Austrálie, Japonsko, Čína, USA a členské státy Evropské Unie, zejména Velká Británie.

Země se snaží využívat své přírodní bohatství, například zdejší prudké řeky, jež jsou zdrojem vodní energie. Disponuje též zásobami zemního plynu, ropy, uhlí, zlata, stříbra a železné rudy. Velmi významným zdrojem příjmů je turistika, neboť příroda Nového Zélandu přitahuje turisty z celého světa.

Novozélandská ekonomika je jednou z nejotevřenějších na světě, za což vděčí prozíravé makroekonomické politice minulých vlád, liberalizaci a restrukturalizaci. Ekonomika se ovšem vyznačuje relativně nízkou produktivitou, což lze považovat ze jednu z hlavních výzev do budoucna. Je nutno ocenit, že ani v době finanční a ekonomické krize nepřijala novozélandská vláda žádná protekcionistická opatření.

4.1. Zhodnocení hospodářského vývoje za minulý rok, předpověď dalšího vývoje

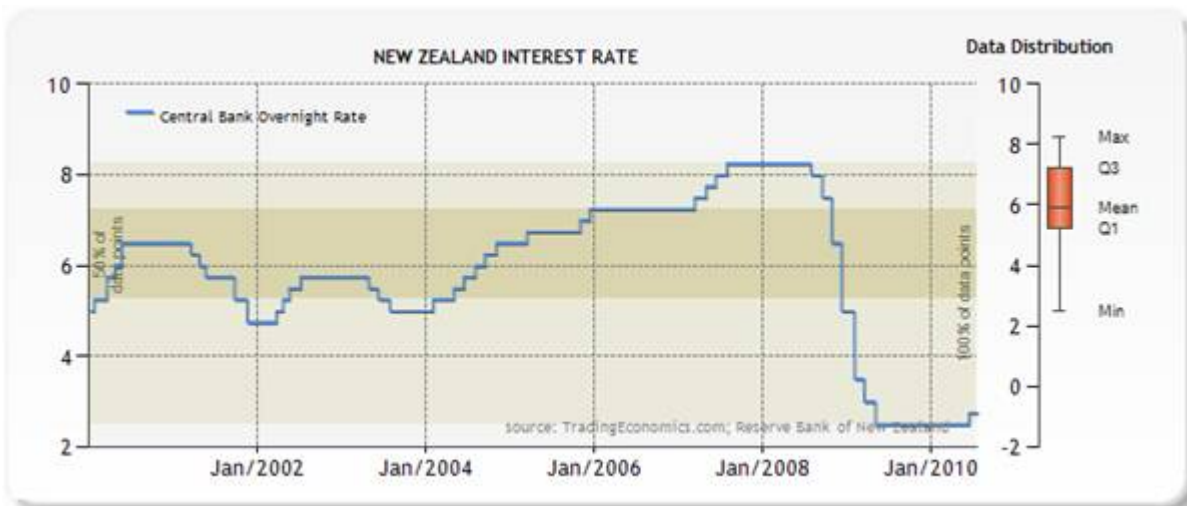
Novozélandská ekonomika začala ztrácet na výkonu již před vypuknutím globální hospodářské krize. Následky suchého léta na přelomu let 2007/2008 byly příčinou nižší produkce mléčných výrobků v první polovině r. 2008. Vysoké ceny paliv a potravin pak ztlačily soukromou spotřebu a vysoké úrokové míry a klesající ceny nemovitostí takřka paralyzovaly investice do rezidenční výstavby. Ekonomická aktivita na podzim roku 2008 dále zpomalila nastupující globální hospodářskou krizí. Následný pokles HDP byl způsobena především poklesem průmyslové výroby, stavebnictví a poklesem obrátu obchodu. Vývoj novozélandské ekonomiky v období let 2002 až 2010 je patrný z následujícího grafu:

(<http://www.tradingeconomics.com/Economics/GDP-Growth.aspx?symbol=NZD>)

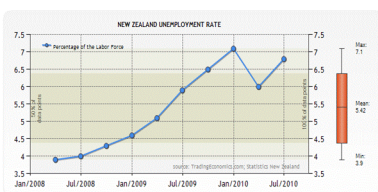
Opatření novozélandské vlády pro zmírnění poklesu hospodářství a dopadů globální hospodářské krize.

Pro zmírnění poklesu hospodářství a dopadů globální finanční a ekonomické krize přijala novozélandská vláda a centrální banka některá opatření. Jako první fiskální opatření přijala vláda rozhodnutí o snížení daně z příjmu fyzických osob. Daňový základ pro daň ve výši 33 % se posunul z původních 40. tis. NZD (21 tis. USD) na 48 tis. NZD (26 tis. USD) příjmu za rok. Pro příjem převyšující 70 tis. NZD (38 tis. USD) za rok se snížil základ daně z původních 39 % na 38 %. **K uvedeným úpravám daní bylo přikročeno již v dubnu 2008.** Vláda dále garantovala (12.10.08) všechny úložky v novozélandských bankách, stavebních a úvěrových společnostech a v novozélandských pobočkách zahraničních bank po dobu dvou let do výše 1 mil NZD (540 tis. USD). Garantovala rovněž financování půjček novozélandským bankám a dalším úvěrovým institucím, poskytujícím financování firmám a velkoobchodu. V monetární oblasti snížila novozélandská centrální banka (Reserve Bank of New Zealand) v období od července 2008 do dubna 2009 základní úrokovou sazbu, tzv. Cash Rate, celkově o 5,75%. Z původních 8,25% na úroveň 2,5%. Poprvé od krize byla základní úroková sazba zvýšena až v červnu 2010 a v současné době dosahuje na novozélandské poměry stále ještě skromné hodnoty 3%. Vývoj základní úrokové sazby v období let 2002 až 2010 je znázorněn v následujícím grafu:

(<http://www.tradingeconomics.com/economics/Interest-Rate.aspx?symbol=NZD>)

Od poloviny roku 2008 se vlivem poklesu výkonnosti ekonomiky začala na Novém Zélandu výrazně zvyšovat nezaměstnanost. V červenci 2008 dosahovala hodnoty 4%, v prosinci 2009 však kulminovala na hodnotě 7,1%. V průběhu první poloviny roku 2010 její hodnota mírně poklesla, drží se však stále jen těsně pod 7%. Uvedené údaje jsou patrné z dále připojeného grafu.

(<http://www.tradingeconomics.com/Economics/Unemployment-rate.aspx?Symbol=NZD>)

V červenci 2009 poklesla vlivem hospodářského zpomalení roční míra inflace na 1,75%. V září 2008 přitom dosahovala hodnoty 5,1%. Inflační vývoj v období od ledna 2008 do ledna 2010 je znázorněn v následujícím grafu:

(<http://www.tradingeconomics.com/Economics/Inflation-CPI.aspx?Symbol=NZD>)

V roce 2010 rozhodla novozélandská vláda o provedení **strukturálních reforem v oblasti daní**:

- zvýšení DPH z 12,5 na 15% od 1.října 2010
- snížení daně z příjmu fyzických osob od 1.října 2010 (podrobně viz kapitola 5.5)
- snížení daně z příjmu právnických osob z 30% na 28% od 1. dubna 2011.

K obratu ve výkonnosti novozélandské ekonomiky došlo na konci druhého čtvrtletí 2009, kdy bylo díky kombinaci mimořádně nízkých úrokových sazeb, zvýšené imigrace a lepších výsledků primární výroby dosaženo zvýšení soukromé spotřeby. Od uvedeného data novozélandská ekonomika ve čtvrtletním vyjádření roste, v celoročním vyjádření však zaznamenal vývoj HDP v roce 2009 pokles o 1,63%. Ekonomika však rostla rovněž v prvním čtvrtletí roku 2010 (0,6%) a v celoročním porovnání tak dosáhla růstu 1,9%. Pro rok 2010 lze předpokládat, že novozélandská ekonomika poroste i nadále. Důležitými okolnostmi pro další vývoj novozélandské ekonomiky bude udržet stabilitu v oblasti platební bilance, zajistit a udržet vnější úvěrování a udržet důvěru investorů.

4.2. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (HDP/obyv., vývoj objemu HDP, podíl odvětví na tvorbě HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti)

Položka / Kalend. rok	2005	2006	2007	2008	2009

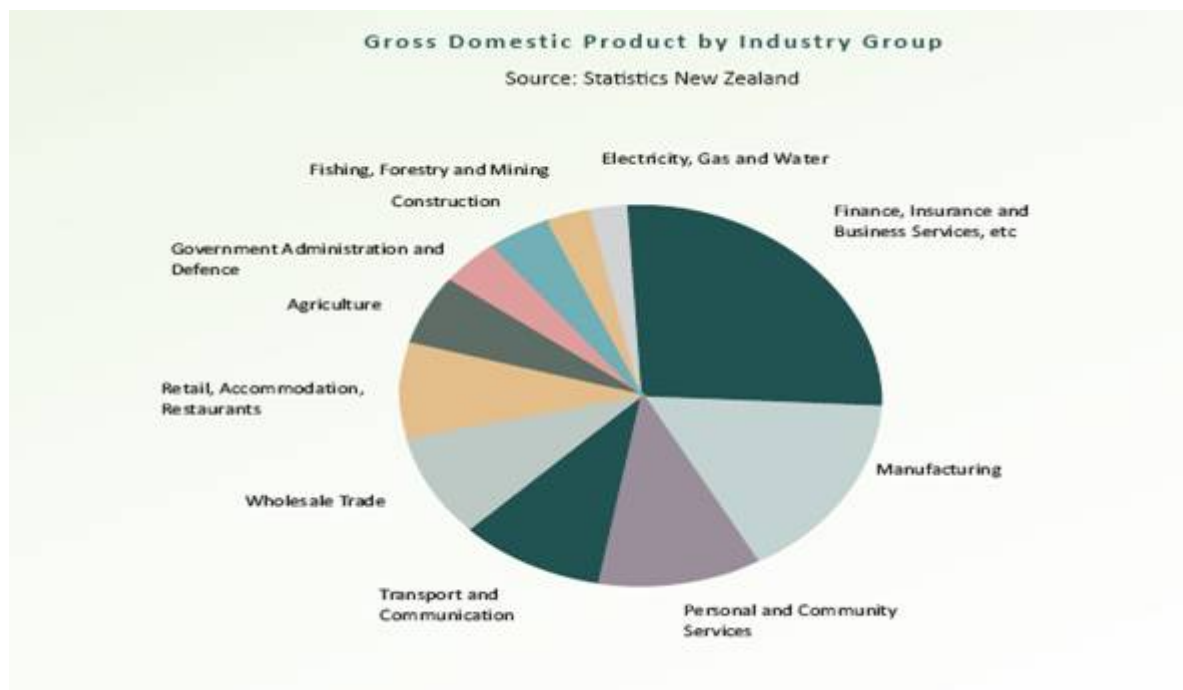
HDP (v mld. USD)	128,176	130,665	134,822	135,182	132,248
přírůstek HDP (v %)	2,2	1,5	2,6	0,2	-1,6
HDP (v USD/1 obyv.)	30 946	31 168	31 828	31 614	30 603
míra inflace (v %)	3,0	2,5	3,2	4,0	2,1
míra nezam. (v %)	3,6	3,7	3,9	4,2	6,2
kurs NZD k USD	0,689	0,744	0,713	0,723	0,63
kurs NZD k EUR	0,530	0,527	0,479	0,489	0,45
oficiální úroková míra (v %)	7,25	7,25	8,25	7,50	2,7

(www.stats.govt.nz), (www.economywatch.com/economic-statistics/country/New-Zealand/year-2009/)

Podíl jednotlivých odvětví národního hospodářství na tvorbě HDP v roce 2009

odvětví	podíl v %
služby celkem	70,0
finanční služby a pojišťovnictví	27,6
průmyslová výroba	13,2
doprava a komunikace	10,7
zemědělství	4,7
stavebnictví	4,5
rybolov, lesnictví, těžební průmysl	2,5

Pro novozélandskou ekonomiku je i nadále rozhodující oblast služeb, která zajišťuje růst HDP ze 70%. Průmyslová výroba se podílela na tvorbě novozélandského HDP v roce 2009 ze 13%. Pro názornost připojujeme graf.

(<http://www.treasury.govt.nz/economy/overview/2010/nzefo-10.pdf>)

4.3. Průmysl – struktura, tempo růstu, nosné obory

Průmyslová výroba se podílí 13% na celkové hodnotě novozélandského HDP. **K nejvýznamnějším průmyslovým odvětvím patří již tradičně potravinářství** (zejména zpracování masa a mléka), strojírenství včetně výroby dopravních prostředků, chemický a petrochemický průmysl, kovožpracující průmysl, dřevozpracující průmysl a výroba papíru, tiskařský průmysl a textilní a obuvnický průmysl.

Podíl hlavních odvětví na celkové průmyslové výrobě v r. 2009 (v %)

odvětví	podíl na celkové výrobě v %
Potravinářství – maso, mléko	32,1
Potravinářství – ostatní, nápoje, tabákové výrobky	15,9
Dřevařský a papírenský průmysl	8,6
Kovožpracující průmysl	9,3
Chemický, petrochemický a uhelný průmysl	9,7
Strojírenské výrobky a zařízení	8,7
Tiskařský a nakladatelský průmysl	4,4
Dopravní zařízení	3,1
Nekovové minerální produkty	3,3
Textilní a oděvní průmysl	2,6
Nábytkářská a ostatní průmyslová výroba	2,3

(<http://www.treasury.govt.nz/economy/overview/2010/11.htm>)

V souvislosti s vládním programem postupného odstraňování celních bariér došlo v uplynulých letech k uzavření všech čtyř montážních závodů osobních automobilů, které na Novém Zélandu působily od 50. let (Mitsubishi, Nissan, Toyota a Honda). Automobilový průmysl je nyní na NZ přítomen pouze ve formě cca 40 výrobců automobilových součástí, kteří zaměstnávají okolo 4 tis. lidí. Celková hodnota produkce

sektoru je cca 600 mil. NZD ročně, z čehož 250 mil. NZD je exportováno. K hlavním skupinám výrobků patří pneumatiky, litinová kola, elektrické instalace, tlumiče a čelní skla.

S vysokými nákladovými problémy se potýká i textilní a obuvnický průmysl, kde je sice pokles celních tarifů mírnější, ale zejména vysoké mzdové náklady nutí mnohé firmy k přenesení výroby mimo Nový Zéland (nejčastěji na Fidži nebo do Indonésie). Jenom za posledních pět let došlo ke zrušení asi 5 000 pracovních míst v těchto odvětvích, přičemž v současné době v nich pracuje asi 18 000 lidí. Poměr mezi exportem a importem je u textilní produkce zhruba 1 : 4, u obuvi představuje tento poměr již 1 : 17. V poslední době se navíc začíná nepříznivě projevovat agresivní expanze levného zboží z ČLR.

Hlavními přírodními zdroji Nového Zélandu jsou vodní zdroje pro hydroelektrárny, geotermální zdroje energie, biomasa, uhlí, železná ruda, písek a vápenec. V pobřežních vodách Nového Zélandu se těží ropa a zemní plyn, petrochemický průmysl je jedním z nejrychleji se rozvíjejících odvětví. Stoupá též význam těžby bauxitu v oblasti Northland na severu země. Výraznější komerční využití titano-magnetických písků, stříbra, měděných rud, silikonových písků, azbestu a dalších minerálů je předmětem dlouhodobého geologického průzkumu.

Nejvýznamnějšími průmyslovými středisky Nového Zélandu jsou Auckland (90 000 lidí zaměstnaných v průmyslu), Christchurch (40 000), Wellington (20 000) a Hamilton (19 000).

4.4. Stavebnictví

Novozélandské stavebnictví zaměstnává přibližně 95 000 lidí. Je založeno na využití lehkých dřevěných rámců pro rezidenční výstavbu, železobetonových konstrukcí pro výškové budovy a lehkých ocelových konstrukcí pro průmyslové objekty. Vzhledem k tomu, že Nový Zéland leží v tektonicky aktivní oblasti, byla vyvinuta vyspělá technologie výstavby budov odolných vůči zemětřesení. Z dalších speciálních stavebních oblastí stojí za zmínku design a výstavba hydroelektráren a geotermálních elektráren.

Předpisy týkající se resortu stavebnictví jsou soustředěny v New Zealand Building Code, na jehož dodržování dohlíží specializovaná státní agentura nazvaná Building Industry Authority. Ta má také na starosti vydávání stavebních povolení.

4.5. Zemědělství – vývoj, struktura

Nový Zéland je vysoce rozvinutou agrárně-průmyslovou zemí, jejímž největším bohatstvím je úrodná zemědělská půda a celoročně mírné podnebí vhodné pro pastevectví. Je významným světovým producentem a vývozcem vlny, jehněčího a hovězího masa, mléka a mléčných výrobků. Zemědělství si zachovává významný podíl na HDP (7,5%), zaměstnanosti obyvatel a zejména na vývozu (přes 50% celkové hodnoty).

Nejvýznamnějším zdrojem deviz je živočišná výroba, sadařství a rybolov, zatímco rostlinná výroba pokrývá převážně potřeby vnitřní poptávky. Téměř 15 mil. ha půdy je využíváno pro pastevectví a 3,5 mil. ha je využito pro pěstování krmiva. 200.000 ha je využíváno pro rostlinnou produkci (ječmen 67 tis. ha, pšenice 48 tis. ha, dále oves, kukuřice, brambory, luštěniny). Co se týče podílu na celkové rozloze zemědělské půdy, na 50% plochy se chovají ovce, na 15% masný skot, na 12% mléčný skot a na 3% jeleni. Rostlinná výroba zabírá 14% celkové rozlohy. Celkově je na Novém Zélandu více než 60 000 farem na ploše více než 14 mil ha.

Produkcí mléka se zabývá cca 15.000 farmářů a celkový počet mléčného skotu dosahuje více než 5 mil. kusů. Ročně je vyprodukováno více než 12 mil. litrů mléka, z čehož 90 % jde na export ve formě mléčných výrobků v celkové hodnotě více než 8,8 mld. NZD. Zejména do Velké Británie a ostatních zemí EU, USA, Japonska, Tchajwanu a Malajsie. Na maso je chováno téměř 5 mil. ks hovězího dobytka. Produkce hovězího masa činí téměř 576 tis. tun, přičemž více než polovina z celkové produkce je určena na export do USA. Dalšími významnými odběrateli jsou Japonsko, Tchajwan a Kanada.

Z důvodu zhoršených klimatických podmínek a nižší poptávky po vlně na světovém trhu klesají dlouhodobě stavy ovcí, stejně jako v Austrálii, a pokračuje přechod farmářů k výnosnější produkci mléka a k chovu jelenů. Počet ovcí klesl na 34 milionů. Naopak počet kusů hovězího dobytka má mírně rostoucí trend.

Produkce skopového masa je ročně více než 110 tis.tun, jehněčího masa 326 tis. tun, přičemž nejvíce se jej vyváží do Velké Británie a Německa. Vývoz vlny v červnu 2009 dosáhl úrovně 127 000 tun ročně. Největšími odběrateli jsou USA, Velká Británie a EU. V posledních letech má výrazně rostoucí tendenci chov jelenů na farmách a vývoz jeleního masa, a to převážně do Německa, Belgie a asijských zemí. Celkový počet chovaných jelenů dosahuje počtu 1,2 mil. ks a produkce jeleního masa dosahuje hodnoty přes 32 000 tun. Z ostatní masné produkce stojí za zmínku ještě drůbežářství a chov prasat, obojí však je určeno převážně pro domácí trh.

Rozsáhlá exkluzivní námořní ekonomická zóna v rozsahu 3,1 mil. km² (jedna z největších na světě) a ekologická čistota pobřežních vod dávají zemi velké možnosti v oblasti rybolovu. Mořské ryby (tuňák, losos) a plody moře (ústřice, langusty, krabi) z Nového Zélandu patří k nejvyhledávanějším specialitám na světovém trhu. Výrazně příhodné podmínky pro pěstování plodů moře i sladkovodních ryb byly předpokladem pro dynamický rozvoj tohoto odvětví i pro vývoz. Zejména do Japonska, USA, Austrálie a zemí EU.

Významnou složku zemědělství tvoří též sadařství, které je provozováno na ploše 150 000 ha. Export ovoce činí přes 2 mld. NZD, z čehož více než polovinu představuje vývoz ovoce kiwi (nejvíce do EU, Japonska, USA a Austrálie). Dále se na NZ pěstují jablka, hrušky, vinná réva, maliny, atp. Největšími odběrateli sadařské produkce jsou Velká Británie, Irsko, USA a postupně i asijské trhy. Nový Zéland je též producentem a vývozcem velmi kvalitních bílých i červených vín. Rostoucí popularita těchto vín celosvětově znamenala nárůst objemu ročního vývozu na hodnotu 112 mil. litrů v červnu 2009 v porovnání s objemem 89 mil. litrů ve stejném období roku minulého. Přes 50% exportu vína směřuje do Velké Británie.

Lesnictví a dřevozpracující průmysl je dalším významným oborem. Lesy pokrývají 27% rozlohy země. Celková roční těžba dřeva se pohybuje okolo 19 mil. m³, z toho přes 13 mil. m³ je exportováno. Vývoz dřeva, dřevěných polotovarů a výrobků ze dřeva, papíru a celulózy představuje významnou exportní položku a podílí se zhruba 10% na celkové výši novozélandského exportu. Největšími importéry jsou historicky Japonsko, Austrálie, USA, Korea, ČLR a Tchajwan. Stále rostoucí poptávka měkkého dřeva z ČLR a zvýšená exportní sazba hlavního dodavatele Ruska znamenala pro export této komodity z NZ do ČLR nárůst o téměř 400% za poslední tři roky. NZ se tak v uplynulém roce podílí 22% (4,4 mil.m³) na celkovém dovozu měkkého dřeva do ČLR s předpokladem dalšího růstu po dobu následujících pěti let.

4.6. Služby

Služby patří mezi nejvyspělejší odvětví hospodářství Nového Zélandu a přispívají k tvorbě HDP podílem ve výši 70% (především obchod, turistika, finanční služby, pojišťovnictví a doprava). Ve službách je zaměstnáno 78% praceschopného obyvatelstva, a to zejména v maloobchodě, dopravě, v ubytovacích službách a ve veřejném stravování.

Významný přínos pro hospodářství představuje cestovní ruch, který patří k největším producentům devizových příjmů země a významně přispívá k platební bilanci NZ. Většina zahraničních turistů pochází z Austrálie (42%), Velké Británie (11%), USA (8%) a Japonska (4%). Další turisté přijíždějí hlavně z Jižní Koreje, ČLR, Německa, Kanady, Singapuru, Tchajwanu, Holandska a Malajsie. Z přibližně 70% se jedná o turistické pobyty. Nový Zéland je díky své relativně neporušené přírodě světově vyhledávanou turistickou destinací.

Příjezdy zahraničních návštěvníků mají od počátku 90. let vzrůstající tendenci. Výjimkou byly roky 1998 a 2008 kdy došlo k poklesu v důsledku asijské a celosvětové hospodářské krize. V roce 2008 zavítalo na Nový Zéland 3 667 návštěvníků z České republiky, v roce 2009 pak 4 088 návštěvníků. Průměrný turista utratí na Novém Zélandu 3 200 novozélandských dolarů.

Příjezdy krátkodobých návštěvníků na Nový Zéland

rok	počet turistů
1998	1 484 512
2000	1 789 078
2002	2 044 962
2004	2 347 672
2005	2 382 950

2006	2 421 561
2007	2 465 680
2008	2 458 503
2009	2 458 382

(<http://www.stats.govt.nz/infoshare/default.aspx?AspxAutoDetectCookieSupport=1>)

Z hlediska devizových příjmů má význam i vývoz odborných služeb (právní a účetní poradenství, inženýrské služby), vzdělávací kurzy, jazykové kurzy a letecký výcvik. Velmi vyspělá je oblast bankovních a finančních služeb, obchodních služeb a odborného poradenství. Uvádí se, že Nový Zéland má nejvyšší počet právníků a účetních na světě v poměru k počtu obyvatel.

4.7. Infrastruktura (doprava, telekomunikace, energetika – z toho jaderná)

Doprava patří mezi hlavní pilíře ekonomické aktivity Nového Zélandu. Dopravní infrastruktura se opírá o dostatečnou a potřebám odpovídající síť silničních spojů, námořních a leteckých linek. Na Novém Zélandu je v současné době okolo 95 000 km silnic. Dálniční síť prakticky neexistuje. Silnice mezi jednotlivými městy jsou v naprosté většině dvoupruhové s občasným třetím pruhem pro předjetí. Železniční doprava byla privatizována v roce 1992. Celková délka železničních tratí je více než 4 200 km. Všechny železnice mají úzký rozchod (1 067 mm).

Vnitrostátní letecké spojení zajišťuje národní letecká společnost Air New Zealand, dále dceřiná společnost australského Qantasu pod názvem Qantas New Zealand a také některé menší lokální společnosti. Mezinárodní letecké spojení s Novým Zélandem udržuje 29 zahraničních leteckých společností. Na Novém Zélandu je 111 letišť, z toho 7 mezinárodní (Auckland, Christchurch, Dunedin, Hamilton, Palmerston North, Queenstown a Wellington) a registrováno je přes 3 500 letadel a 8 600 pilotů, což je jeden z nejvyšších počtů na obyvatele na světě.

V mezinárodní dopravě zboží má dominantní postavení námořní doprava. Zhruba 85% novozélandského exportu podle hodnoty a 99,5% podle objemu je převáženo po moři. Mezi nejvyužívanější námořní přístavy patří Auckland, Christchurch, Dunedin, Tauranga a Wellington. Severní a Jižní ostrov spojuje pravidelná lodní doprava.

Země disponuje vyspělou telekomunikační technikou zajišťující vynikající mezinárodní i vnitrostátní spojení. Nový Zéland bývá považován za jednu ze zemí s nejširší počítačovou sítí na světě. Po provedené deregulaci a privatizaci telekomunikací provozují pevné telefonní připojení společnosti Telecom New Zealand a TelstraClear, zatímco mobilními operátory jsou Telecom New Zealand a Vodafone. New Zealand Post patří se širokou škálou poštovních služeb a vynikající logistikou k nejvyspělejším poštám na světě.

Nový Zéland patří k zemím s nejnižšími náklady na výrobu elektrické energie na světě. Výroba elektrické energie je založena z 57% na hydroelektrárnách, 20% na spalování zemního plynu a biomasy, 10% na geotermálních zdrojích, 7% na tepelných elektrárnách (spalování uhlí) a zbytek na alternativních zdrojích včetně větrných elektráren (současně tvoří jejich podíl 3,5% z celkové výroby energie, nicméně jejich podíl roste). Jaderná energie není na NZ využívána. Po privatizaci jednoho ze dvou největších výrobců elektrické energie, firmy Contact Energy, se výrazně zvýšil podíl soukromého sektoru na výrobě a distribuci elektřiny. Národní elektrárenská společnost Electricity Corporation of New Zealand (ECNZ) byla v roce 2000 rozdělena na tři menší a vzájemně si konkurující firmy pod kontrolou státu: Meridian Energy, Genesis Power a Mighty River Power.

Obnovitelné zdroje energie se podílí z více než 70% na celkové produkci elektrické energie v zemi.

4.8. Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc

Nový Zéland je vysoce rozvinutý stát a jako takový nepřijímá žádnou rozvojovou pomoc. Je však, stejně jako Austrálie, regionálně významným poskytovatelem této pomoci. Většina rozvojové pomoci směřuje do zemí asijsko-pacifického regionu.

Rozhodovací pravomoc je plně v rukou příspěvkové organizace Ministerstva zahraničních věcí a obchodu nazvané New Zealand's International Aid and Development Agency (NZAID), která ve spolupráci s novozélandskými zastupitelskými úřady v zahraničí přiděluje finanční prostředky vyčleněné na rozvojovou pomoc novozélandskou vládou. Ve finančním roce 2008/2009 vyčlenila vláda na rozvojovou pomoc finanční prostředky v celkové výši 484 mil. NZD (tj. 0,27% HDP) a to jednak ve formě přímé bilaterální pomoci a jednak formou podpory regionálních rozvojových programů a dobrovolných a vzdělávacích organizací ve zmíněném regionu. Dlouhodobým cílem je navýšení až na hodnotu 0,3% HDP v období 2010/2011. Více informací o poskytované rozvojové pomoci lze nalézt na webové stránce: www.nzaid.govt.nz.

Nejvýznamnější příjemci přímé bilaterální pomoci

stát	celkový objem pomoci pro období 2009/2010
Šalamounovy ostrovy	36,0 mil. NZD
Papua Nová Guinea	27,0 mil. NZD
Tokelau	19,5 mil. NZD
Vanuatu	18,0 mil. NZD
Niue	16,0 mil. NZD
Indonésie	16,0 mil. NZD
Tonga	16,0 mil. NZD
Cookovy ostrovy	14,0 mil. NZD
Nezávislý stát Samoa	14,0 mil. NZD
Vietnam	10,4 mil. NZD
Kiribati	7,0 mil. NZD
Fidži	6,5 mil. NZD
Východní Timor	6,5 mil. NZD
Kambodža	5,0 mil. NZD
Filipíny	4,3 mil. NZD

(www.nzaid.govt.nz)

5. Finanční a daňový sektor

5.1. Státní rozpočet – příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Položka / Finanční rok	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
Příjmy (v mil. NZD)	53 298	57 492	66 846	69 543	77 860
Výdaje (v mil. NZD)	48 235	53 281	63 513	73 043	87 096
Saldo (v mil. NZD)	+ 5 063	+ 4 211	+ 3 333	- 3 500	- 9 236

(www.treasury.govt.nz/budget), (<http://www.imf.org/external/np/ms/2010/032910.htm>)

Jak je z výše uvedené tabulky patrné, přebytkové rozpočty z roku 2007/2008 a let předešlých se postupně mění na rozpočty deficitní. Do značné míry je tato skutečnost důsledkem dopadů globální ekonomické krize a s tím spojených, obdobně jako v ostatních zemích OECD, mimořádných výdajů státního rozpočtu.

5.2. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let)

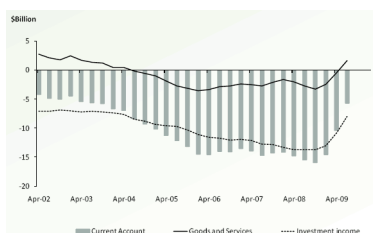
Položka (v mil. NZD)/ Kalend. rok	2005	2006	2007	2008	2009
Běžný účet	- 10 120	- 14 504	- 13 527	- 14 128	- 14 568
Kapitálový účet	108	- 326	- 457	- 773	- 579

Finanční účet	10 648	14 211	12 250	14 295	7 269
Devizové rezervy	- 914	4 850	6 744	5 763	- 9 947

(<http://www.treasury.govt.nz/economy/overview/2010/19.htm>)

V roce 2008 se v důsledku působení globální ekonomické krize prohlubovat propad běžného účtu platební bilance, schodek obchodní bilance a klesaly zahraniční investice. Díky rozšiřování trhů pro export a rychle se zlepšujícímu vývoji cen zemědělských komodit se však v průběhu roku 2009 schodek běžného účtu platební bilance opět pozvolna snižovala. V roce 2009 dosáhl shorek běžného účtu platební bilance hodnoty 3,1% HDP. Vývoj běžného účtu platební bilance, výsledku zahraničního obchodu a přílivu investic v letech 2002 až 2009 je znázorněn v následujícím grafu.

5.3. Zahraniční zadluženost, dluhová služba

Problémem Nového Zélandu je relativně vysoké zahraniční zadlužení. Celkové zahraniční zadlužení Nového Zélandu představuje 90 % HDP (168 mld. NZD). Zadluženost soukromého sektoru činí téměř 90 % celkového dluhu. Zahraniční dluh státního sektoru činí zbývajících 10 % celkového zahraničního dluhu NZ.

Většina nových výpůjček byla v letech 2008 a 2009 uskutečněna ve formě krátkodobých depozit a dluhopisů a je denominována v USD, AUD a EUR.

5.4. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Bankovní systém je řízen centrální bankou (The Reserve Bank of NZ). Právně upravuje bankovní systém The Reserve Bank of New Zealand Act 1989 a The Banking Act 1982 a některé další zákony.

Po deregulaci bankovního systému disponuje Nový Zéland vysoce vyspělým systémem bankovních a finančních služeb podporovaných nejnovějšími informačními technologiemi. Hlavní banky jsou napojeny na jednotný systém zpracování šeků (Interchange and Settlement Ltd.).

počet bank, které mohou na trhu operovat není stanoven zákonem. Zahraniční banky mají rovné postavení vůči domácím a vůči jejich operacím neexistují žádné restriktce. Devizová kontrola byla zrušena kromě požadavku na licenci k vykonávání devizových operací. Devizový platební režim je volný.

Na Novém Zélandu je registrováno celkem 17 bankovních ústavů, z toho pouze jedna banka je v držení novozélandského kapitálu. Dominantní jsou čtyři banky, a to Bank of New Zealand, ANZ Banking Group, Westpac a National Bank of New Zealand. První tři z nich jsou pod kontrolou australských peněžních

ústavů, National Bank of NZ je kontrolována londýnskou bankou Lloyds. V červnu 2000 byla na NZ nově zaregistrována poslední banka z australské Big Four: Commonwealth Bank of Australia. Jako místní regionální banky v pozici spořitelen působí Auckland Savings Bank a Taranaki Savings Bank. Kromě bank působí na finančním trhu i další finanční společnosti a pojišťovny.

Korespondenční styk s novozélandskými bankami udržuje zejména ČSOB (Bank of New Zealand, ANZ, National, Westpac) a další hlavní české banky.

Burza cenných papírů se nachází v pěti městech a obchoduje s místními a zahraničními akciemi. V dlouhodobém horizontu se uvažuje o těsnějším propojení australského a NZ trhu s cennými papíry, resp. o jednotném burzovním systému.

5.5. Daňový systém

Na Novém Zélandu existují dvě základní přímé daně, a to daň z příjmu společností (Corporate Tax) ve výši 30% (snížena na 28% s účinností od začátku finančního roku 2011/12) a daň z příjmu jednotlivců (Personal Income Tax). V rámci rozpočtu finančního roku 2010/11 došlo k dále uvedeným změnám s účinností od 1.10.2010. Struktura daně z příjmu jednotlivců se mění následovně:

výše příjmu ročně	daňová sazba	daňová sazba
	(od 1.10.2010)	(do 30.9.2010)
0 – 14 000 NZD	10,5%	12,5%
14 001 – 48 000 NZD	17,5%	21%
48 001 – 70 000 NZD	30%	33%
nad 70 000 NZD	33%	38%.

(<http://www.ird.govt.nz>)

Zboží a služby podléhají zdanění ve formě plošné nepřímé daně z přidané hodnoty GST (Goods and Services Tax) ve výši 12,5% - **počínaje 1.10.2010 navýšené na 15%**. Alkoholické nápoje včetně piva, tabákové výrobky a pohonné hmoty pro automobily jsou dále zatíženy zvláštní spotřební daní (Excise Duty).

Dále se vybírají daně z prodeje a převodu nemovitostí, z kapitálového zisku a kolkovné. Všechny daně se vybírají na státní úrovni, nejsou uplatňovány žádné místní daně.

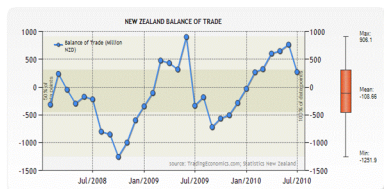
Oficiální fiskální rok, používaný v současné době i ve vládním výkaznictví, je na Novém Zélandu od 1. července do 30. června následujícího roku, velké množství privátních společností však používá finanční rok začínající 1. dubna a končící 31. března následujícího roku.

6. Zahraniční obchod země

6.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo – tabulka

POLOŽKA / ROK	2005	2006	2007	2008	2009
Vývoz (v mil. NZD)	29 185	32 395	34 712	40 767	39 672
Dovoz (v mil. NZD)	34 863	38 159	39 413	45 629	40 221
Saldo (v mil. NZD)	- 5 678	- 5 764	- 4 701	- 4 862	- 549

(<http://www.stats.govt.nz/infoshare>)

(<http://www.tradingeconomics.com/economics/Balance-Of-Trade.aspx?symbol=NZD>)

Novozélandský zahraniční obchod se vyvíjel deficitně i v roce 2009. Snižující se deficit obchodní bilance v průběhu minulého roku je však zcela patrný a dochází k němu především díky rozšiřování trhů pro export (ČLR) a rychle se zlepšujícímu vývoji cen zemědělských komodit. Ceny hlavních exportních komodit NZ jsou však vystaveny značné volatilitě. Trend zlepšování výsledků novozélandského zahraničního obchodu pokračoval i v prvním pololetí roku 2010, ve kterém se již projevuje přebytkem exportu nad importem. V červenci 2010 bylo dosaženo přebytku hraničního obchodu ve výši 276.0 mil. NZD. Nový Zéland je ekonomikou velice závislou na zahraničním obchodu, konkrétně na vývozu produktů velmi efektivního zemědělství. To je mléčných produktů, masa, vlny, ovoce, zeleniny, ryb a dalších položek, které jsou specifikovány v dalším textu. Na Nový Zéland jsou pak dováženy především strojírenské výrobky, vozidla, letadla, ropa a ropné výrobky, elektronika, atp. Hlavními obchodními partnery Nového Zélandu jsou tradičně Austrálie, Spojené státy, Japonsko a v posledních letech zejména Čína.

6.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Austrálie představuje nejdůležitějšího obchodního partnera Nového Zélandu. Obchodní výměna obou zemí v roce 2009 představovala 23% celkového novozélandského exportu a 18% importu. Obě země společně sledují řadu cílů v oblasti zahraničního obchodu a pravidelně konzultují otázky spolupráce na nejvyšší

úrovni. Smluvně spojuje Nový Zéland s Austrálií Dohoda o těsnějších ekonomických stycích (Closer Economic Relations - CER). Obchodní bilanci s Austrálií měl Nový Zéland v roce 2009 aktivní se saldem 1,7 mld. NZD.

Dalším důležitým obchodním partnerem Nového Zélandu jsou Spojené státy americké (10% exportu, téměř 11% importu). Z USA dováží Nový Zéland zejména leteckou techniku, výpočetní techniku, informační technologie a další sofistikované výrobky.

Z asijských zemí, jako dlouhodobě třetí nejdůležitější obchodní partner (7% exportu a 7% importu), mělo pro obchod Nového Zélandu donedávna klíčový význam Japonsko. Četné japonské investice a velký počet turistů významně napomáhají rozvoji novozélandské ekonomiky.

Navzdory historickým vztahům s Japonskem se však v uplynulém roce dostala do popředí ve vzájemném obchodě s Novým Zélandem Čína. ČLR předstihla Japonsko jako destinace NZ exportu v objemu 9% celkového exportu NZ. Svým vývozem na Nový Zéland pak předstihla ČLR jak Japonsko, tak Spojené státy. Novozélandský dovoz z ČLR činil v roce 2009 více než 15% celkového dovozu země. Tento trend je charakteristický celosvětově, v případě NZ však byla tato skutečnost umocněna vytvořením zóny volného mezi Novým Zélandem a ČLR obchodu v roce 2008. Výsledky uvedení této dohody v platnost jsou zřejmé.

EU je pro NZ rovněž velice důležitým obchodním partnerem. Navzdory tomu, že NZ statistiky nezahrnují bilanci obchodních vztahů s EU jako celkem a nadále zaznamenávají vazby s jednotlivými členskými zeměmi, vývoz z NZ do EU je dlouhodobě na úrovni exportu do USA. EU je tak (po Austrálii) 2. až 3. nejdůležitější exportní destinací NZ. Export do zemí EU představoval v loňském roce 13,8% novozélandského vývozu. Nejvýznamnější exportní komoditu (téměř 30%) tvořilo skopové maso, dále vlna, máslo, kiwi, jablka a hrušky. EU je po Austrálii druhým největším přímým zahraničním investorem na NZ a téměř 30% všech přímých zahraničních investic na NZ pochází právě z EU. EU je zároveň druhým největším exportérem na NZ (17,3% celkového dovozu NZ) a celkově se tak řadí po Austrálii na druhé místo ve vzájemném obchodě. Mezi nejdůležitější vývozní položky EU na NZ patří letadla, motorová vozidla, léčiva, traktory a telekomunikační přístroje. Historicky nejaktivnějšími členskými zeměmi EU ve vzájemném obchodě s NZ jsou Velká Británie, Německo a Francie.

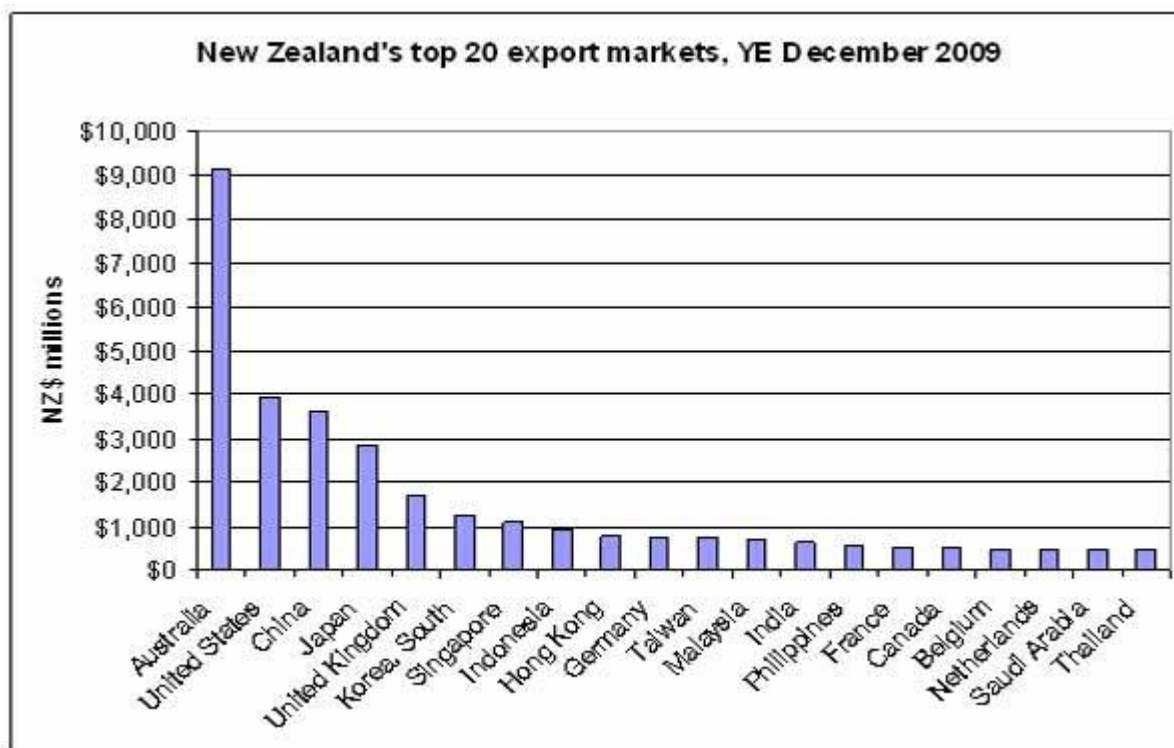
V roce 2009 projevil NZ, a to po vzoru AU, zájem o členství v asijsko-evropských setkáních ASEM (The Asia-Europe Meeting). Členství Nového Zélandu v ASEM bylo schváleno. Oficiální přijetí proběhne na 8. summitu ASEM v Bruselu ve dnech 4. a 5. října 2010.

Export

Hlavními exportními trhy Nového Zélandu byly v roce 2009 tradičně Austrálie, EU, USA, ČLR, Japonsko a Jižní Korea. NZ se v roce 2009 umístil na 75. příčce mezi importními trhy ČR. V následující tabulce jsou obsaženy konkrétní hodnoty novozélandského exportu do vybraných zemí. Pro názornost připojujeme ještě graf.

země	hodnota vývozu v mil. NZD	pozice	% z celkového exportu
Austrálie	9 888	1.	23,6
USA	4 108	2.	10,0
ČLR	3 454	3.	9,1
Japonsko	2 238	4.	7,1
Velká Británie	1 611	5.	3,8
EU	5 828		13,8
Polsko	18,976	81.	0,05
Česká republika	10,873	93.	0,03
Slovensko	4,612	122.	0,01
Bulharsko	4,125	126.	0,01
Maďarsko	2,544	141.	0,01

(www.nzdm.govt.nz/publications/nzefo/2009/nzefo-09-3.pdf)

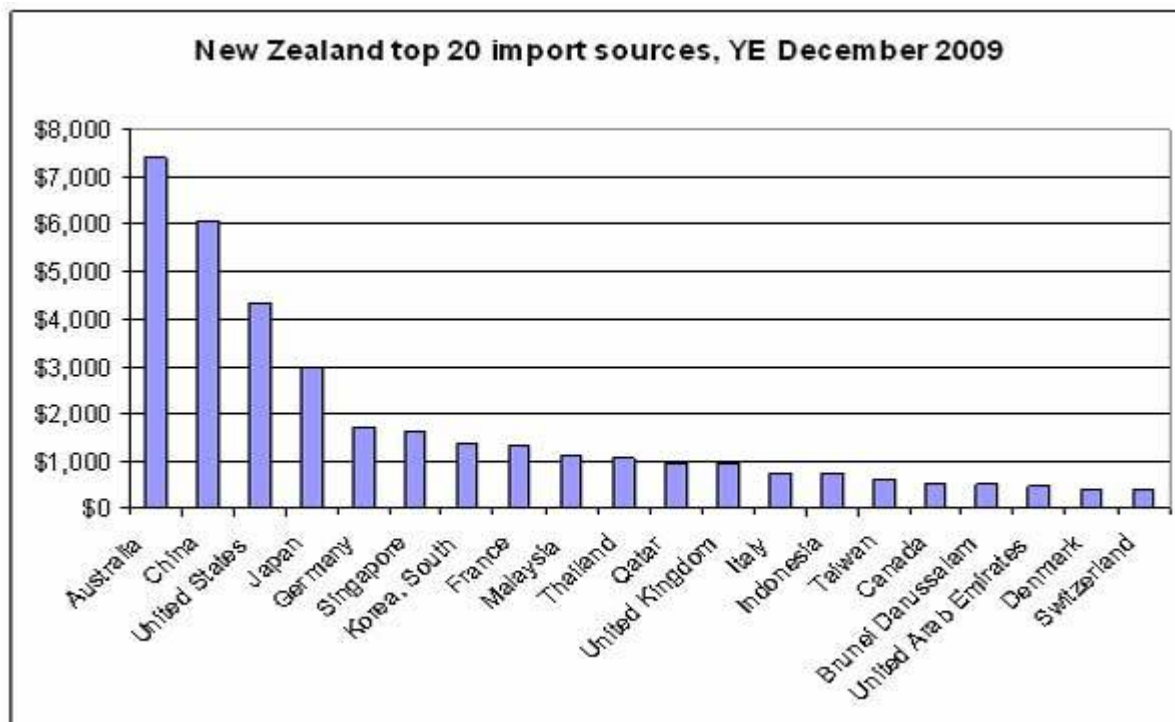

Import

Nejvýznamnějšími partnery NZ v importu jsou Austrálie, EU, ČLR, USA, Japonsko, Singapur, Jižní Korea, Malajsie a Thajsko. Z ekonomických seskupení má tradičně největší podíl na dovozu APEC, zvyšuje se však podíl zemí EU (v roce 2009 tvořil dovoz z EU 17,3% celkového dovozu NZ). Hodnota dovozu z České republiky představuje 0,08% celkového novozélandského importu. V následující tabulce jsou obsaženy konkrétní hodnoty novozélandského importu z vybraných zemí. Pro názornost připojujeme ještě graf.

země	hodnota dovozu v mil. NZD	pozice	% z celkového importu
Austrálie	8 345	1.	18,8
ČLR	5 723	2.	15,2
USA	4 223	3.	10,8
Japonsko	3 838	4.	7,3
Singapur	2 210	5.	5,0
EU	7 024		17,3
Maďarsko	47,050		0,11
Polsko	30,612		0,07
ČR	32,330		0,08
Slovinsko	10,297		0,02
Bulharsko	3,460		0,01

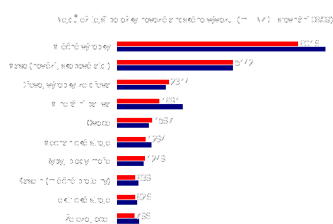
(www.nzdm.govt.nz/publications/nzefo/2009/nzefo-09-3.pdf)

6.3. Komoditní struktura

Export

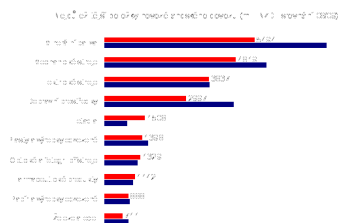
Nejvýznamnějšími vývozními položkami země jsou mléko a mléčné výrobky (jogurty, smetana, máslo, sýry), které se podílí na devizových příjmech z exportu přibližně 21%. Na druhém místě následuje vývoz masa a masných výrobků s podílem 12%. Podíl exportu primární produkce se stále drží na vysoké úrovni a představuje 77% z celkové hodnoty vývozu. V následující tabulce je uvedeno deset nejvýznamnějších položek novozélandského vývozu, pro srovnání v letech 2008 a 2009.

(<http://www.treasury.govt.nz/economy/overview/2010/nzefo-10.pdf>)

Import

Narozdíl od vývozu převažují v novozélandském dovozu průmyslové výrobky a minerální paliva. V tabulce je uvedené deset nejvýznamnějších položek dovozu, pro srovnání v letech 2008/09.

(<http://www.treasury.govt.nz/economy/overview/2010/nzefo-10.pdf>)

6.4. Dovošní podmínky a dokumenty (po vstupu do EU), celní systém, kontrola vývozu

Při dovozu jsou vyžadovány obchodní faktura, námořní nebo letecký konosament, balící listy - pokud zboží podléhá fyzické kontrole a celní deklaraci. Pro celní účely není předepsána žádná forma obchodní faktury, doprovodné doložky nebo další zvláštní doklady.

Celní dozor provádí New Zealand Customs Department. Celní správa disponuje elektronickým systémem zpracování celních deklarací (New Zealand Customs' Casper Enhancements System), který byl uveden do provozu v polovině 90. let. Přes 90% deklarací je vyřízeno automaticky a ve velmi krátké době. Podrobnější informace lze nalézt na webové adrese: www.customs.govt.nz

Celní systém zahrnuje též povolovací řízení v případě dovozu produktů, které podléhají zvláštním zdravotnickým předpisům, a to včetně napojení na ministerstvo zemědělství a rybolovu a ministerstvo zdravotnictví.

Novozélandský celní tarif je založen na harmonizovaném celním sazebníku CCC (Customs Co-operation Council) a bruselské nomenklatuře pro celní deklarace. Úhrada cla a daně je prováděna automaticky a je možno využít 20-denního odkladu platby. Pro správné určení deklarovaného zboží se doporučuje využít služeb kvalifikovaného celního agenta.

Nový Zéland poskytuje preferenční režim Austrálii (Closer Economic Relations Trade Agreement), Kanadě (Trade and Economic Co-operation Agreement), Velké Británii (pouze na motorová vozidla a komponenty), Singapuru (Closer Economic Partnership) a ostrovům jižního Pacifiku (FIC). Rozvojovým zemím poskytuje Nový Zéland celní preference GSP, v jejichž rámci je dovážené zboží zvýhodňováno celní sazbou sníženou o 5 až 20%.

Vývoz strategických zemědělských produktů kontrolují marketingové organizace NZ Dairy Board, NZ Apple and Pear Marketing Board, NZ Meat Producers Board, NZ Wool Board, NZ Fishing Industry Board, NZ Kiwifruit Board. Hlavním úkolem těchto organizací je asistence při uplatňování exportně důležitých vývozních komodit na zahraničních trzích, vytváření jednotné marketingové strategie, propagace včetně zavádění obchodních značek na světový trh a kontrola kvality vyváženého zboží. Dairy Board, Apple and Pear Board a Kiwifruit Board si zachovávají monopolní postavení a realizují vývoz mléčných produktů, mléka, jablek, hrušek a kiwi. Ostatní udělují oprávnění k vývozu do zahraničí firmám, u nichž je garance zabezpečení kvality a techniky vývozu. Získání licence je formální záležitost a nemá restriktivní charakter. Cílem je zamezení vytvoření špatného image NZ vývozců v zahraničí.

V oblasti cestovního ruchu působí jako marketingová organizace New Zealand Tourism Board, jejímž hlavním posláním je propagace NZ jako turistického cíle.

Realizaci proexportních programů, navazování kontaktů v zahraničí a pronikáním na zahraniční trhy včetně akvizice investic je pověřena instituce New Zealand Trade and Enterprise (NZTE). Hlavním posláním NZTE je identifikace vývozních a investičních příležitostí pro novozélandské firmy, kterým poskytuje poradenský servis prostřednictvím 45 zahraničních kanceláří, z nichž 5 se nachází v Evropě. ČR

zpracovává zastoupení NZTE v Londýně. Zastoupení NZTE úzce spolupracují s diplomatickými misemi NZ. Pro bližší informace, navštivte <http://www.nzte.govt.nz>.

Pojišťování komerčních a politických rizik při vývozních operacích a poskytování exportních půjček je od roku 1990 převedeno do Státní pojišťovny (State Insurance Ltd.). Exportní garance poskytuje novozélandským vývozcům její Export Credit Office (ECO), viz webové adresy: www.treasury.govt.nz/exportcreditoffice, www.state.co.nz.

6.5. Ochrana domácího trhu

Nový Zéland zastává v obchodně-politické oblasti aktivní politiku volného mezinárodního obchodu, za jehož hlavní základ považuje účast ve WTO, na jejíž platformě prosazuje liberalizaci světového obchodu a odstranění státních subvencí zejména v oblasti obchodu zemědělskými komoditami.

V rámci rozsáhlých hospodářských reforem počátkem devadesátých let byla provedena též důkladná liberalizace vývozního, dovozního a platebního režimu a byl zrušen systém licencování dovozu a dovozních kvót. Na dovážené zboží se vztahuje plošná daň z přidané hodnoty GST (Goods and Service Tax) v hodnotě 12,5%. Daň se vypočítává z hodnoty zboží CIF + clo. Celní poplatky jsou stanovovány na základě hodnoty FOB. Dovážené alkoholické nápoje včetně piva, tabákové výrobky a pohonné hmoty pro automobily jsou zatíženy spotřební daní, odpovídající hodnotě daně na výrobky místní produkce (Excise Duty).

Určitou bariéru dovozu tvoří místní hygienické a zdravotní předpisy nebo atesty u některých druhů spotřebního zboží apod. Zejména přísné jsou podmínky dovozu ovoce, rostlin, semen. Obalové materiály ze dřeva musí být doprovázeny potvrzením nezávadnosti, resp. fumigace. V případě zjištění závadnosti bude celními orgány provedena následná fumigace k tíži dovozce.

Dovoz vepřového masa, drůbeže, vajec v syrovém stavu je zakázán a je možný pouze po tepelném zpracování. Dovoz některých druhů zboží podléhá licenci nebo je zakázán (např. dovoz zbraní, výbušnin, drog, nebezpečných odpadových materiálů, radioaktivních látek, zvířat, rostlin, některých zemědělských produktů, pornografických materiálů apod.).

The Fair Trading Act 1986 vymezuje povinnosti v oblasti označení zboží. Zakázán je dovoz imitací značkového zboží a zboží s komerčním označením novozélandského místopisného názvu. U zboží, u kterého je podezření z dumpingu, může být dle zákona The Dumping and Countervailing Duties Act 1988 zavedeno antidumpingové řízení, které provádí ministerstvo obchodu - Ministry of Commerce, Trade Remedies Group.

V oblasti ochrany intelektuálního vlastnictví je Nový Zéland vázán londýnskou Mezinárodní konvencí ochrany průmyslového vlastnictví z roku 1934. Patenty jsou chráněny na základě patentového zákona (The Patent Act 1955) na dobu 16 let, dále zákona na ochranu designu (The Designs Act 1953, The Copyright Act 1962), a zákona pro ochranné známky (The Trade Marks Act 1953). Software je chráněn na základě Copyright Act.

6.6. Zóny volného obchodu

Na Novém Zélandu neexistují žádné bezcelní zóny, sklady ani přístavy.

Na základě CER (Closer Economic Relations Trade Agreement 1983) mezi Austrálií a Novým Zélandem došlo k postupné progresivní liberalizaci vzájemného obchodu a zboží vyrobené v Austrálii (s podílem místní práce vyšším než 50%) je nyní dováženo na Nový Zéland s nulovým tarifem.

CEP (Closer Economic Partnership) ze Suingapurem vstoupil v platnost 1. ledna 2001.

Dohoda o zóně volného obchodu s Thajskem, která byla podepsána v dubnu 2005, vstoupila v platnost 1.7.2005.

Počátkem roku 2006 vstoupila v platnost dohoda o Transpacifickém strategickém ekonomickém partnerství, která liberalizuje obchod mezi NZ, Chile, Suingapurem a Brunejí.

Po třech letech jednání došlo 7.dubna 2008 k podpisu dohody o vytvoření zón volného obchodu s ČLR. Zajímavostí je, že Nový Zéland byl první rozvinutou ekonomikou, která přiznala ČLR status tržní ekonomiky dle pravidel WTO a začala negociace o volném obchodu s Pekingem. Dohoda nabyla účinnosti 1. října 2008. Od tohoto data je 63,6 % zbožových položek dováženo z Číny na Nový Zéland s nulovým dovozním clem. V opačném směru se clo neuplatňuje na 24,3% položek. K úplnému odbourání celního zatížení na čínské vývozy na Nový Zéland dojde k 1. lednu 2016. Čína eliminuje dovozní cla na 96 % novozélandských zbožových položek nejpozději do 1. ledna 2019.

Od r. 2005 probíhala jednání o vytvoření zóny volného obchodu mezi zeměmi ASEAN, Austrálií a Novým Zélandem. V únoru roku 2009 byla podepsána AANZFTA - (ASEAN–Australia–New Zealand Free Trade Agreement) dohoda o volném obchodu mezi Austrálií, Novým Zélandem a státy sdružení ASEAN. Dohoda vstoupila v platnost dne 1.1.2010 pro 8 z celkově 12 zemí, které k dohodě přistoupily. Kromě Austrálie a Nového Zélandu tak již od 1.1.2010 platí pro: Brunei, Barmu, Malajsii, Filipíny, Singapore a Vietnam.

Zvláštní pozornost si také zasluhuje orientace na vytvoření zóny volného obchodu v rámci APEC a konzultace CER (Austrálie, Nový Zéland) se zeměmi ASEAN ohledně preferenčního celního režimu a vytvoření zóny volného obchodu, které vyvrcholily podpisem dohody v červenci 2008.

Nový Zéland – Hong Kong, Čína CEP (Closer Economic Partnership Agreement) byl podepsán v Hong Kongu 29. března 2010. Hong Kong je 9. největší novozélandskou exportní destinací.

Nový Zéland – Malajsie FTA byla podepsána 26. října 2009 v Kuala Lumpur.

7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

7.1. Smluvní základna

Ministr financí České republiky Miroslav Kalousek a velvyslanec Nového Zélandu Alan Howard Cook podepsali v Praze dne 26.10.2007 Smlouvu o zamezení dvojímu zdanění (vstoupila v platnost v srpnu 2008). Tato smlouva se stala důležitou součástí smluvní základny mezi oběma zeměmi, zvyšující právní jistotu investorů i ostatních daňových subjektů obou zemí zejména pokud jde o existenci a výši jejich daňové povinnosti. Nový Zéland byl posledním členským státem OECD, se kterým Česká republika tuto smlouvu uzavřela.

Novozélandská strana však nepovažuje vzhledem k omezenému rozsahu vzájemného obchodu a investic s Českou republikou za potřebné uzavření dalších obchodně-ekonomických bilaterálních dohod s tím, že vzájemné obchodní styky jsou upraveny členstvím obou zemí ve WTO. Týká se to i Dohody o podpoře a vzájemné ochraně investic.

7.2. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let – tabulka

Bilance vzájemného obchodu

Export českých výrobků na Nový Zéland se dynamicky zvyšuje již od roku 2002 a celkově vzrostl od tohoto roku na čtyřnásobek. Ze statistiky ČSÚ vyplývá, že ještě v roce 2008 došlo k nárůstu exportu ČR na NZ o 35%. V důsledku globální ekonomické krize poklesl v roce 2009 český vývoz na NZ o 5,3%. Bilance vzájemného obchodu v roce 2009 přesto vykázala rekordní přebytek ve prospěch českého vývozu.

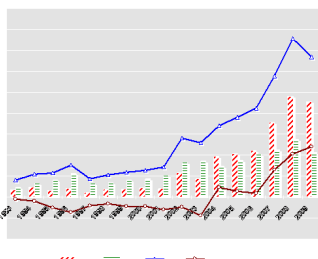
Obchodní výměna ČR-NZ podle statistik MPO (v tis.USD)

	Vývoz		Dovoz			Obrat			Saldo	
	USD	poř.	Index	USD	poř.	Index	USD	poř.		Index
1993	2 515	93.	-	3 183	74.	-	5 698	90.	-	-668
1994	3 181	89.	126,5	4 551	72.	143,0	7 732	84.	135,7	-1 370
1995	2 283	108.	71,8	5 748	73.	126,3	8 031	85.	103,9	-3 465
1996	2 786	99.	122,0	7 896	70.	137,4	10 682	82.	133,0	-5 110
1997	1 590	104.	57,1	4 528	84.	57,3	6 118	99.	57,3	-2 938
1998	2 726	102.	171,4	4 816	82.	106,4	7 542	96.	123,3	-2 090
1999	2 601	98.	95,4	5 715	77.	118,7	8 316	95.	110,3	-3 114
2000	2 960	99.	113,8	6 045	78.	105,8	9 005	88.	108,3	-3 085
2001	2 912	100.	98,4	7 170	80.	118,6	10 082	91.	112,0	-4 258
2002	8 194	81.	281,4	11 500	76.	160,4	19 694	79.	195,3	-3 306
2003	6 029	83.	73,6	12 085	74.	105,1	18 114	78.	92,0	-6 056
2004	13 567	80.	225,0	10 274	78.	85,0	23 841	81.	131,6	3 293
2005	14 357	84.	105,8	12 355	83.	120,3	26 712	87.	112,0	2 002
2006	15 554	86.	108,3	14 284	78.	115,6	29 838	82.	111,7	1 270
2007	24 902	82.	160,1	15 666	81.	109,7	40 568	85.	136,0	9 236
2008	33 643	84.	135,1	19 278	80.	123,1	52 921	81.	130,5	14 365
2009	31 856	80.	94,7	14 964	78.	77,6	46 820	80.	88,5	16 892
2009/I-VI	17 156	77.	-	6 738	76.	-	23 894	78.	-	10 418
2010/I-VI	17 859	79.	104,1	8 359	75.	124,1	26 218	79.	109,7	9 500

(MPO)

Graf obchodní výměny dle MPO

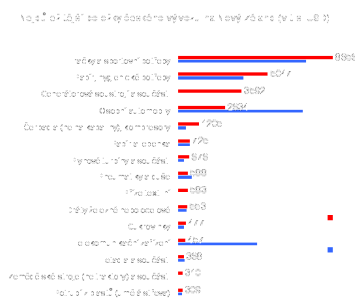
(MPO)

7.3. Komoditní struktura českého vývozu/dovozu

Vývoz ČR za kalendářní rok 2009:

V roce 2009 patřily mezi nejdůležitější položky českého vývozu na Nový Zéland hračky, elektrické stroje, papír a lepenka. Největší nárůst zaznamenal vývoz elektrických točivých strojů, největší pokles naopak vývoz automobilů a telekomunikačního zařízení. Uvedené údaje jsou patrné z následující tabulky.

Nejdůležitější položky českého vývozu v tis. USD – srovnání let 2007/08/09

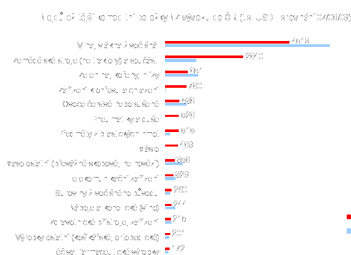

(www.czso.cz)

Dovoz z ČR za kalendářní rok 2009

Hlavní položkou českého dovozu z Nového Zélandu je dlouhodobě vlna. K dalším položkám dovozu patří zemědělské stroje, zelenina a ovoce.

Nejdůležitější položky českého dovozu z NZ v tis. USD - srovnání let 2007/08/09

(www.czso.cz)

7.4. Perspektivní položky českého exportu (velikost trhu, podíl domácí výroby a dovozu)

Plně nevyužity stále zůstávají možnosti dodávek strojů a zařízení pro místní zpracovatelský průmysl, zejména potravinářský. Možnosti jsou, stejně jako v Austrálii, také v dodávkách speciálních zemědělských a zahradnických strojů a strojů pro dřevozpracující průmysl. Jako perspektivní se rovněž jeví dodávky automobilových součástí, malých dopravních letadel a systémů lehké kolejové dopravy.

Nedoceněné možnosti však existují také ve vazbě na zakázky novozélandských inženýrských firem v třetích zemích (zejména v jihovýchodní Asii a Oceánii).

Hlavní oblasti obchodních příležitostí pro české podniky:

- potravinářské stroje, zařízení na zpracování mléka,
- dopravní zařízení a komponenty pro civilní i vojenské využití,
- zemědělská technika (speciální zemědělské stroje, zahradnické stroje),
- bižuterie a užitkové sklo,
- speciální stroje a zařízení pro dřevozpracující průmysl a těžbu dřeva,
- krmiva pro hospodářská zvířata,
- zpracované průmyslové výrobky (speciální ocel, papír, karton, organické a anorganické chemikálie, hnojiva, humánní i veterinární léčiva),
- potravinářské speciality (cukr a cukrovinky, vícestupňové pivo balené v plechovkách, potraviny pro home brands sítě supermarketů),
- energetická zařízení (zařízení pro hydroelektrárny, malé vodní elektrárny, komponenty pro transmisní sítě apod.),
- kvalitní textil a oděvy, kvalitní obuv odpovídající světovému módnímu trendu,
- dětské knihy, tisk publikací,
- poradenské služby pro NZ firmy v zemích bývalého sovětského bloku.

7.5. Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

K nejdůležitějším českým firmám ve vzájemném obchodu patří:

- Škoda Auto. a.s. Mladá Boleslav
- Bohemia Crystalex Trading a.s., Praha
- Siemens Industrial Turbomachinery s.r.o.
- Preciosa a.s., Jablonec n/Nisou
- Walter a.s., Praha
- Mitas a.s., Praha
- Barum Continental s.r.o., Otrokovice
- Gamex CZ s.r.o., Napajedla
- Avia Propeller s.r.o., Praha
- Nejdecká Česárna vlny a.s., Nejdek
- Oseva UNI a.s., Choceň
- Hortim-International s.r.o., Brno
- Jilana a.s., Jihlava

7.6. Vyhodnocení poptávek v teritoriu po českém zboží, výrobní kooperaci

Obchodně-ekonomický úsek GK Sydney zodpovídá měsíčně cca 5 dotazů z Nového Zélandu na zprostředkování kontaktů na české výrobce či vývozce v rozličném sortimentu. Z ČR dochází žádosti o nalezení vhodného dovozce na NZ v naprosté většině společně s poptávkou po dovozci v Austrálii. Většina dotazů je zodpovídána přímo, v případě širších dotazů je využíváno informační poptávkové služby CzechTrade.

7.7. Zahraniční rozvojová spolupráce

Nový Zéland nepatří mezi země, které by byly příjemcem české rozvojové pomoci.

7.8. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Údaje o vzájemné výměně v oblasti služeb mezi ČR a Novým Zélandem nelze z příslušných statistik zjistit. Ani novozélandské statistické zdroje nejsou schopny tyto údaje poskytnout, neboť je nenevidují. Ministerstvo zahraničních věcí a obchodu Nového Zélandu sleduje pouze zbožovou obchodní výměnu s ČR.

Z dostupných informací nicméně vyplývá, že nejvýznamnější položkou poskytovaných služeb tvoří cestovní ruch (podle odhadu OEÚ je to více než 90%). Z dalších oblastí lze jmenovat vzdělávání (především studium anglického jazyka) a poskytování marketingových, právních a poradenských služeb.

7.9. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

- základní informace o zaměstnávání a pracovních místech jsou k dispozici na <http://newzealand.govt.nz/browse/employment-jobs/>
- informace o možnosti zaměstnání imigrantů <http://www.immigration.govt.nz/migrant/stream/work/skilledmigrant/>
- informace pro zájemce o dočasné zaměstnání <http://www.immigration.govt.nz/migrant/stream/work/worktemporarily/>
- studium a práce <http://www.immigration.govt.nz/migrant/stream/work/worktemporarily/requirements/studenttrainee.htm>
<http://www.immigration.govt.nz/migrant/stream/work/worktemporarily/requirements/studytowork.htm>
- pracovní prázdniny pro mladé lidi ve věku od 18 do 30 let <http://www.immigration.govt.nz/migrant/stream/work/workingholiday/czechwhs.htm>

8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

8.1. Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Z hlediska českých vývozců na NZ trh je nejdůležitějším subjektem dovozce (distributor) s napojením na hlavní místní odběratele nebo dealery, který volí vlastní prodejní techniku dle místních zvyklostí pro daný druh zboží (vlastní dealerská síť, direct mailing apod.). Nelze podceňovat geografickou rozlehlost Nového Zélandu a přímé obchodní náklady zástupce, zejména náklady distribuce zboží. Největšího obrátu dosahují zahraniční firmy s vlastní pobočkou na trhu.

Největší místní dovozci zastupují zpravidla významné světové firmy a výběr vhodného partnera u nově zaváděných výrobků je složitý. Největšího obrátu ve vývozu českého zboží na NZ tak dosahují malé dovozní firmy. Česká firma může ustanovit vlastního agenta či zástupce nebo ustanovit jako zástupce místní registrovanou firmu. Pro prodej strojního zařízení, strojírenských technologií a komponentů lze doporučit spolupráci s místními inženýrskými firmami (engineering consultants), neboť v tomto ohledu je nutná těsná spolupráce s investorem na bázi řešení konkrétních projektů.

I na Novém Zélandu zesiluje tlak konečných uživatelů na nákup zboží přímo z výrobních závodů. Řetězce supermarketů s potravinami a spotřebním zbožím (Woolworths apod.) a některé obchodní domy mají vlastní dovozní oddělení a uplatňují i vlastní značky (např. home brands, no name products) a přímé napojení na výrobu.

Řada českých vývozců využívá napojení australských firem na NZ trh a uzavírá zastupitelské smlouvy s australskými partnery i pro Nový Zéland. S ohledem na geografickou vzdálenost mezi NZ a Austrálií je třeba zvážit vhodnost tohoto řešení a vzít do úvahy zastupitelskou smlouvu přímo s novozélandským subjektem. Pro dostupný kontakt s novozélandskými dovozci bez nutnosti cestovat na NZ je možno využívat významné evropské výstavní akce, které zástupci z Nového Zélandu pravidelně navštěvují.

Seznamy dovozců/distributorů, prodejců mají k dispozici obchodní komory sídlící v nejdůležitějších novozélandských obchodních centrech, oborová sdružení, poradenské a marketingové firmy a konzultanti v oblasti průzkumu trhu. Jednoduchou základní orientaci poskytnete i nahlédnutím do telefonního seznamu (Yellow Pages, internetová adresa www.yellowpages.co.nz). Databázi novozélandských exportérů ze nalézt na webové stránce www.marketnewzealand.com

8.2. Podmínky zaměstnávání cizinců a místních sil

Zaměstnávání cizinců na NZ má poměrně přísná pravidla. Běžný bezvízový pobyt k pracovní činnosti neopravňuje. Při žádosti o povolení dlouhodobého pobytu a získání pracovního víza bývá detailně posuzován přínos žadatele pro hospodářství Nového Zélandu. Současně je třeba prokázat, že v dané profesi není možno zajistit adekvátní náhradu z místního trhu práce.

Zaměstnávání místních sil v podnicích založených na Novém Zélandu s cizí majetkovou účastí, avšak podle novozélandského práva, je totožné s podmínkami zaměstnávání občanů NZ v místních firmách.

V současné době hledá vláda Nového Zélandu zahraniční pracovníky i odborníky z mnoha oborů. Podrobný seznam požadovaných profesí lze nalézt na webové adrese: <http://www.immigration.govt.nz/>.

8.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Právní formy společností určuje the Partnership Act 1908 a Companies Act 1993. Obchodní činnost upravuje Fair Trading Act 1986. Všechny společnosti musí být zapsány v podnikovém (obchodním)

rejstříku (Registrar of Companies) a od daňového úřadu (Inland Revenue Department) dostávají přiděleno daňové registrační číslo, tzv. IRD number.

Na Novém Zélandu je využíváno několik forem podnikání:

- společnosti s omezeným ručením - Limited (Ltd.) - naprosto převažující forma podnikání,
- společnosti s ručením neomezeným,
- partnerství (partnership), příp. partnerství s omezeným ručením (limited partnership),
- podniky jednotlivce (individual proprietors),
- trusty (trusts),
- joint ventures.

Zahraniční společnosti mohou operovat na Novém Zélandu také formou vlastní filiálky zapsané v podnikovém (obchodním) rejstříku a s ustavenou oprávněnou osobou. Každá zahraniční společnost musí podle zákona o společnostech (Companies Act) předkládat výroční účetní zprávu podle praxe platné na Novém Zélandu. Účetní zpráva musí obsahovat veškerou činnost společnosti - tedy i v zemi původu nebo jiných zemích.

V případě investice nad částku 10 mil. NZD se vyžaduje ke zřízení firemní filiálky souhlas Overseas Investment Commission.

Zvláštním druhem činnosti je zástupce - agent. Pokud zahraniční firma ustanoví zástupce, jehož povinností je pouze získávat objednávky, zajišťovat sklad vzorků a poskytovat technickou pomoc novozélandským zákazníkům, nepovažuje se tato činnost za vykonávání obchodní činnosti novozélandským subjektem a činnost zástupce nepodléhá kontrole místních úřadů. Vzhledem k výše uvedeným podmínkám a objemu dodávek je pro české firmy praktičtější ustanovení agenta na komisní bázi.

8.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP)

Z hlediska českých exportních firem mohou být pro podporu prodeje na novozélandském trhu využity zejména následující druhy propagační činnosti:

- inzerce a publikování v denním a odborném tisku, což je se 42% podílem na inzertním trhu zároveň nejpoužívanější forma propagace na Novém Zélandu (New Zealand Herald, The Dominion, Evening Post, The Press, Sunday Star Times, Sunday News, National Business Review, The Independent + více než 2.000 specializovaných časopisů),
- účasti na specializovaných výstavách, zejména v rámci oficiální účasti České republiky na vybrané a schválené akci s podporou Ministerstva průmyslu a obchodu ČR,
- PR akce včetně sponzorování osobností apod.,
- odborné semináře a prezentace.

Prakticky žádný český podnik není z důvodu vysokých nákladů v poměru k relativně omezené velikosti trhu schopen v rámci běžných výdajů na propagaci uhradit náklady plnohodnotné propagační kampaně s využitím médií.

V rámci běžné akviziční činnosti doporučujeme věnovat velkou pozornost formální stránce používaných tištěných propagačních materiálů, výročních zpráv apod. včetně jazykové správnosti ověřené osobou s angličtinou jako mateřským jazykem. Stejně tak u stále více využívané prezentace prostřednictvím vlastní internetové stránky je třeba klást velký důraz na preciznost zpracování a pravidelnou aktualizaci uveřejňovaných údajů.

8.5. Způsoby řešení obchodních sporů

Novozélandské subjekty většinou vyžadují u obchodních smluv doložku, dle které se řídí smlouva novozélandským právem. Za kompromisní řešení je považováno ustanovení Mezinárodní arbitráže při

Obchodní komoře v Paříži jako příslušné instituce k řešení sporu. Praktickým mimosoudním řešením je urovnání prostřednictvím odborné právní kanceláře, pracující v oblasti obchodního práva.

Na NZ neexistuje sdružení obchodních arbitřů nebo arbitrážní řízení při obchodních komorách, což zřejmě vyplývá z vysoké korektnosti a solidnosti obchodních vztahů. Novozélandští obchodní partneři jsou mezinárodně uznávaní jako velmi čestní obchodníci, plnící své závazky.

8.6. Režim zadávání veřejných zakázek

Účast zahraničních subjektů na vládních zakázkách je v zásadě možná. Pro českého dodavatele je však přímá účast značně komplikovaná, což podporuje i malá flexibilita českých podniků. Důležitým článkem v nabídkovém řízení bude v tomto případě vlastní zastoupení, místní zástupce, pověřená inženýrská firma apod.

Nový Zéland, stejně jako Austrálie, dosud není signatářem mezinárodní dohody o veřejných zakázkách v rámci WTO (tzv. Agreement on Government Procurement). Výběrové řízení se řídí zásadou výhodnosti a při shodnosti nabídek se uplatňuje preference místního (popř. australského) dodavatele, resp. podíl místní práce. Preference novozélandských (australských) subjektů vyplývá z dohody CER a Government Procurement Agreement.

Rozsah státních zakázek se po privatizaci hlavních státních podniků řízených ministerstvy počátkem 90. let značně snížil. Stále však existuje několik oblastí, kde má stát důležité slovo (zejm. v rozhlasovém a televizním vysílání, v oblasti výroby a rozvodu elektrické energie apod.) a bude záležet na politické vůli vlády NZ, kdy k další privatizaci a tím i dalšímu omezení příležitostí pro státní zakázky přistoupí.

Přehled veřejných zakázek je každý týden vydáván v publikaci nazvané New Zealand Government, Local Body and Commercial Tender, kterou vydává nakladatelství N.Z. Financial Press Ltd., Freepost 2519, P.O.Box 1881, Auckland, tel. +64 9 307 1287, fax: +64 9 373 3997.

Bližší informace ohledně tendrů na Novém Zélandu lze nalézt na webové stránce: www.tenders.net.nz

8.7. Problémy a rizika místního trhu

Novozélandské ekonomické prostředí je determinováno následujícími faktory:

- geografická izolovanost od hlavních světových trhů,
- relativní omezenost vnitřního trhu,
- převážně anglofonní obyvatelstvo obohacené o multikulturní imigraci,
- historicky těsné obchodní vztahy s Velkou Británií a Austrálií,
- výrazný vliv zahraničního kapitálu,
- závislost na exportu zemědělské produkce.

Z výše uvedeného vyplývá výrazná internacionalizace hospodářství a silné mezinárodní obchodní chování novozélandských firem. Nový Zéland je zastáncem liberalizace světového obchodu.

Nový Zéland udržuje preference, které nejsou v rozporu s ekonomickými zájmy ČR. Na relativně omezeném novozélandském trhu však působí silná zahraniční konkurence z velké části nadnárodních firem (Austrálie, USA, Japonsko, Německo, Itálie) a v nižší cenové kategorii jsou velkou konkurencí výrobky asijské provenience (ČLR, Korejská republika, Tchajwan atd.). V řadě oborů se pak úspěšně rozvíjí místní výroba.

Politickým problémem výrazně se promítajícím do hospodářství jsou pak požadavky původního maorského obyvatelstva na vrácení pozemků a pozemkovou reformu.

8.8. Problematika ochrany duševního vlastnictví

Obdobně jako Austrálie i Nový Zéland patří mezi země, které ochranu práv duševního vlastnictví pečlivě střeží a dodržují. Za ochranu práv duševního vlastnictví je na Novém Zélandě zodpovědný Intellectual

Property Office of New Zealand. Podrobnější informace o této problematice lze nalézt na následující webové stránce:

www.iponz.govt.nz/pls/web/dbssiten.main

GK nejsou známy žádné případy, kdy by docházelo k porušování práv duševního vlastnictví ve vztahu k českým subjektům na Novém Zélandě.

8.9. Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Platební styk v obchodních vztazích probíhá výhradně na úrovni podnikatelských subjektů. ZÚ nejsou známy případy soudně vymáhaných pohledávek. V obchodních kruzích je zvykem bezpodmínečně plnit všechny smluvní podmínky včetně plateb.

Nejpoužívanějším nástrojem platebního styku je bankovní akreditiv. Platební morálka je velmi dobrá.

8.10. Významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Na Novém Zélandu se konají odborné výstavy regionálního charakteru. K významnějším pravidelným akcím patří:

EMEX

- § strojírenská výstava, pouze pro odborníky,
- § 1.-3.květen 2012, Auckland
- § více informací lze nalézt na: www.emex.co.nz

BUILDNZ (dřívější název BUILDEX)

- § stavebnictví se zaměřením na exteriéry a interiéry (komerční, průmyslové i rezidenční)
- § koná se 1 x za dva roky, 26.-28.červen 2011, Auckland
- § více informací lze nalézt na: www.buildnz.com

NEW ZEALAND GIFT FAIRS

- § spotřební zboží (pouze pro maloobchod)
- § 6.-8.březen 2011 (Winter Gift), Auckland
- § více informací lze nalézt na: www.giftfairs.co.nz

PHARMACY

- § farmaceutika
- § Auckland
- § více informací lze nalézt na: www.pharmacyexpo.co.nz

PRINTECH

- § komunikační a výpočetní technika
- § veletrh je pořádán 1 x za 4 roky, 11. - 13. června 2010, Auckland
- § více informací lze nalézt na: www.printtechnz.com

Více informací o veletrzích a výstavách na NZ lze nalézt na:

www.dmgworldmedia.co.nz/

www.newzealandtradecentre.com./exporters/fairs.asp

www.eaa.com.au

9. Investiční klima

9.1. Podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Nový Zéland je tradičním dovozcem kapitálu, který napomáhá internacionalizaci hospodářství a konkurenceschopnosti země. Zahraniční investice jsou monitorovány úřadem OIC (Overseas Investment Commission). Zahraniční subjekt (Overseas Person) musí obdržet souhlas k investici v následujících případech:

- a/ v případě soukromé osoby, kdy se jedná o osobu, která nemá trvalé bydliště v zemi,
 - b/ v případě společnosti registrované v zahraničí,
 - c/ v případě, že se jedná o společnost, jejíž kapitál je vlastněn z více než 25% zahraničním kapitálem.
- V případě investice vyšší než 10 mil. NZD.
 - V případě, že se jedná o investice do
 - veřejného televizního nebo rozhlasového vysílání,
 - rybolovu v exkluzivní ekonomické zóně NZ (investice do rybolovu jsou omezeny hranicí 24,9% podílu),
 - národní letecké společnosti Air New Zealand (podíl zahraniční letecké společnosti omezen na 25%),
 - nákupu zemědělské půdy v rozsahu větším než 5 ha,
 - nákupu tzv. „citlivé půdy“ (tj. na ostrovech, na pobřeží moře nebo jezer, příp. přiléhající k chráněným oblastem, národním parkům a historicky významným místům) v rozsahu větším než 0,2 ha.

Výše uvedená omezení se nevztahují na cizince, kteří trvale žijí na Novém Zélandu, tzv. permanent residents.

Zahraniční investice upravuje zákon The Overseas Investment Regulations 1995, který komisi pro zahraniční investice umožňuje sledovat, zda investiční projekt je prováděn v souladu s komisí schváleným záměrem. Konkrétní investiční pobídky neexistují, za postačující pro investiční atraktivitu země se považuje stabilní ekonomické prostředí, vyspělá fungující infrastruktura a bezproblémová vymahatelnost práva. Nový Zéland se tradičně umísťuje v popředí celosvětových žebříčků konkurenceschopnosti a ekonomické svobody.

Nový Zéland má uzavřeny pouze dvě smlouvy o ochraně a podpoře investic, a to s ČLR a Hongkongem. Dohodu o obchodu a investicích má Nový Zéland uzavřenu s USA a Chile. Dohodu o vzájemné podpoře obchodu má uzavřenu se společenstvím ASEAN a dohodu o přátelství a spolupráci s EU. V jednání jsou dohody s několika dalšími zeměmi a společenstvími.

Další informace lze získat na webové adrese: www.sec-com.govt.nz

9.2. Přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Hodnota celkových zahraničních investic v zemi k 31.12.2008 dosáhla hodnoty 26, 006 mld. NZD, přičemž hodnota přímých zahraničních investic činila 3,9 mld. NZD. Portfoliové investice představovaly 16,1 mld. NZD a ostatní investice 6, 024 mld. NZD. Hlavním investorem na Novém Zélandu je Austrálie, dále USA a Velká Británie. Mezi další zahraniční investory patří Japonsko, Singapur, Hongkong a Nizozemí.

V případě portfoliových investic se v naprosté většině jednalo o investice do cenných papírů (obligace, vládní dluhospisy). Mezi největší investory patřily opět Austrálie, USA a Velká Británie.

Zahraniční kapitál se do velké míry podílel a podílí na privatizaci velkých státních podniků v oblasti infrastruktury a tradičně je směřován zejména do finančního sektoru (více než 65% celkové hodnoty), zpracovatelského a těžebního průmyslu a cestovního ruchu. Rozsáhlá privatizace státních korporací v posledních letech (televizní a rozhlasové vysílání, telekomunikační služby, distribuce elektrické energie, železniční doprava) byla využita zejména firmami z Austrálie, USA a Velké Británie.

9.3. České investice v teritoriu

Obchodně-ekonomickému úseku GK Sydney nejsou v současné době známy žádné případy přímých českých investic na Novém Zélandu.

9.4. Nejperspektivnější odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Nový Zéland je významným dovozcem kapitálu a vládní strategie podporuje získávání zahraničních investic. Všeobecně jsou vítány všechny investice, které rozšiřují konkurenci, podporují produktivitu práce a nižší ceny výrobků na trhu, zavádějí nové špičkové technologie nebo technickou kvalifikaci, přispívají pozitivně platební bilanci zvýšeným exportem, vytvářejí nové pracovní příležitosti a podporují hospodářský růst.

Podporu vstupu zahraničního kapitálu do země má v kompetenci státní agentura New Zealand Trade and Enterprise (www.nzte.govt.nz). Zahraničnímu kapitálu nejsou poskytovány zvláštní výhody. Jako hlavní výhody pro investice v zemi jsou zdůrazňovány politická a ekonomická stabilita, nízké náklady na podnikání a malé zásahy státu do ekonomiky. V případě investic do preferovaných oblastí jsou uplatňovány některé systémy podpory (vládní půjčky, bezplatné poradenství). V zásadě však zvláštní koncese pro místní i zahraniční kapitál byly odbourány. Zahraniční kapitál nemá žádné výhody v oblasti daní a odpisů základních prostředků a má stejné postavení jako kapitál místní.

Jako členská země OECD uznává Nový Zéland deklaraci OECD z roku 1975 o zahraničních investicích a nadnárodních společnostech a rovněž uznává kód OECD v oblasti liberalizace pohybu kapitálu a ostatních neviditelných transakcí.

K nejperspektivnějším odvětvím pro investice patří všechna exportně orientovaná průmyslová odvětví, zejména pak:

- potravinářský průmysl,
- průmysl informačních technologií,
- cestovní ruch,
- geologický průzkum a těžební průmysl,
- naftařský a petrolejářský průmysl,
- dřevařský průmysl

9.5. Rizika investování v teritoriu

Otázka zahraničních investic a vlastnictví novozélandských podniků zahraničním kapitálem je citlivá a je předmětem veřejné diskuse. Spotřebitelsky je upřednostňováno zboží nejen místního původu, ale i původem od místních firem vlastněných většinou novozélandskými subjekty. Vzhledem k obecně vysoké serióznosti novozélandských podnikatelů a dobré vymahatelnosti práva však nehrozí na NZ v podstatě žádná významná rizika pro investování.

10. Očekávaný vývoj v teritoriu

10.1. Významné události v následujícím roce a jejich dopady na ekonomickou sféru země

Novozélandská ekonomika se podle ekonomických prognóz bude vyvíjet v duchu pomalého růstu, postupně vzrůstajících úrokových sazeb a rizika nárůstu inflace. Tempo růstu novozélandského hospodářství bude do značné míry závislé na tempu odeznění globální ekonomické krize. Hlavním nebezpečím pro nejbližší budoucnost pro Nový Zéland je situace v platební bilanci, nutnost udržet zahraniční financování a důvěru investorů.

10.2. Trendy, vstup země do mezinárodních uskupení, přijetí nových zákonů, daní apod.

V oblasti zahraničně-politické lze očekávat další snahy Nového Zélandu o upevnění vztahů se zeměmi ASEAN i dalšími regionálními mocnostmi. Jednání o zóně volného obchodu mezi Novým Zélandem, Austrálií a zeměmi ASEAN skončily dohodou, která má být plně implementována do konce r. 2015. Lze očekávat úsilí o aktivizaci vztahů s USA a uzavření dohody o volném obchodu. Většina sektorů obchodu mezi USA a NZ je již liberalizována, dohoda by ale měla velký symbolický význam.

Mezi priority vlády patří úsilí o liberalizaci obchodu. Vláda spoléhá hlavně na multilaterální jednání v rámci WTO, své obchodní zájmy se nicméně snaží zajišťovat i prostřednictvím dohod o volném obchodu, které poskytují novozélandským exportérům nové příležitosti v kratším časovém rámci než globální jednání.

10.3. Nové možnosti pro český export či jinou ekonomickou spolupráci s ČR

Ekonomický růst Nového Zélandu pro rok 2010 a výhled do dalších let je již mírně optimistický. Největší nárůst výkonu se v následujících letech předpokládá u oborů s vyšší mírou přidané hodnoty jako jsou telekomunikace, stavebnictví, výroba a distribuce elektrické energie, plynu a vody, finanční služby a pojišťovnictví, dále v oboru lesnictví a těžbě dřeva, zpracovatelském průmyslu a zpracování neželezných kovů. V poslední době se a jako perspektivní pro budoucí dodávky jeví produkty pro ochranu životního prostředí, jako jsou např. čističky odpadních vod apod.

Plně nevyužity stále zůstávají možnosti dodávek průmyslových strojů pro místní průmysl (zejména potravinářský, dále pak i oděvní, textilní, obuvnický, strojírenský apod.). Možnosti jsou, stejně jako v Austrálii, také v dalších dodávkách automobilových součástí, malých dopravních letadel a systémů lehké kolejové dopravy. Určitou šanci by mohly mít také dodávky pro novozélandskou armádu, např. v oblasti telekomunikační techniky, nákladních automobilů s úpravami pro vojenské využití a také cvičné letecké techniky.